

TURISMENS ØKONOMISKE BETYDNING 2021

Turismens økonomiske betydning i Danmark 2021

Udgivet af: VisitDenmark
Juli 2023

Adresse:

Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf.: +45 3288 9900

Forfattere:

Martin Fønnesbech-Sandberg
Seniorøkonom
E-mail: mfs@visitdenmark.com

Julie Runge Reimann
Økonom
E-mail: juljor@visitdenmark.com

Malthe Dyrby Thomassen
Studertermedhjælper
E-mail: maltho@visitdenmark.com

Billeder:

VisitDenmarks Media Center

Fotografer:

Forside: Rolands Varsbergs

Side 4: Jacob Gosch

Side 6: Cirkelbroen (2015) – Olafur Eliasson. Photographer: Sophia Bergholm.

Side 9: Daniel Villadsen

Side 21: [et_nyt_kapitel](#)

Side 32: Nicolas Jægergaard

Side 35: Jakob Vingtoft

Side 44: Daniel Villadsen

© VisitDenmark, 2023

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse

Indholdsfortegnelse

Om rapporten	5
Rapportens struktur.....	5
Definition af turisme.....	5
Sammenfatning	7
Ændringer i forhold til sidste års rapport	8
1. Turismeforbruget i Danmark	10
1.1 Turismeforbrugets størrelse i dansk økonomi	10
1.2 Turismeforbrug fordelt på nationalitet og formål	12
1.3 Turismeforbrug efter overnatningsform og turismetype	14
1.4 Turismeforbrug fordelt på produkter	15
1.5 Turismeandele for forskellige produktkategorier	16
1.6 Turismeforbrug i kommunerne	17
2. Turismens samfundsøkonomiske betydning	22
2.1 Turismens afledte samfundsøkonomiske effekter	22
2.2 Bruttoværditilvækst	23
2.3 Beskæftigelse	25
2.4 Skatteindtægter	30
2.5 Turismens effekter og andele 2019 og 2021.....	30
3. Investeringer i turismen	33
3.1 Langsigtet udvikling i turismens nettokapitalapparat	34
4. Bag om rapporten	36
4.1 Beregning af turismeforbrug	36
4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet	37
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport	39
4.4 Estimat på turismeforbruget 2022.....	40
4.5 Større revision næste år.....	41
4.6 Usikkerhed i turismeøkonomiske beregninger.....	41
4.7 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen	41
Appendiks	45
Appendiks 1. Turismeforbrug i kommunerne.....	45
Appendiks 2. Turismens forretningsområder.....	50
Appendiks 3. Samlede antal overnatninger 2021 (1.000).....	51
Appendiks 4. Turisternes opholdslængder 2021 (gennemsnitlige antal overnatninger)	52
Appendiks 5. Antal ankomster 2021 (1.000).....	53
Appendiks 6. Gennemsnitlig gruppestørrelse (økonomisk rejsegruppe, antal personer)	54
Appendiks 7. Turisternes døgnforbrug (kr., afrundet)	55
Appendiks 8. Gruppetdøgnforbrug (kr., afrundet).....	55
Appendiks 9. Opholdsforbrug pr. gruppe (kr., afrundet)	55
Appendiks 10. Turisternes døgnforbrug fordelt på produkter (pct. andele).....	56
Appendiks 11. Officielle TSA-tabeller	57
Appendiks 12. Kilder til overnatninger	65
Appendiks 13. Kilder til døgnforbrug	66
Appendiks 14. Turismebrancher og -produktafgrænsninger	67
Appendiks 15. Turismens direkte værditilvækst ift. branchers værditilvækst	71
Referencer	73

OM RAPPORTEN

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i Danmark i 2021. For perspektivering henvises der enkelte steder til 2019 og 2022. Alle forbrugstal er angivet i årets priser.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug i Danmark og ser på, hvordan dette forbrug skabes.

- *Hvor meget bidrager forskellige typer af turisme økonomisk til forbruget i Danmark?*
- *Hvor meget bruger turister fra forskellige lande i Danmark?*
- *Hvilke produkter køber turisterne i Danmark?*
- *Hvor meget bruger turisterne i forskellige områder af landet?*

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på brancher.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går således på tværs af brancher, idet man følger turisternes køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turissemforskning (CRT), anvendes til beregning af de samfundsmæssige effekter.

Rapportens struktur

Kapital 1 omhandler turismeforbruget. Kapitel 2 ser på de samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 ser på investeringer i turismen. Kapitel 4 dokumenterer data og metode. Bagerst i rapporten findes appendiks med nøgletal for turisternes overnatninger, døgnforbrug, ankomster mv. samt standardtabeller i turismesatellitregnskabet.

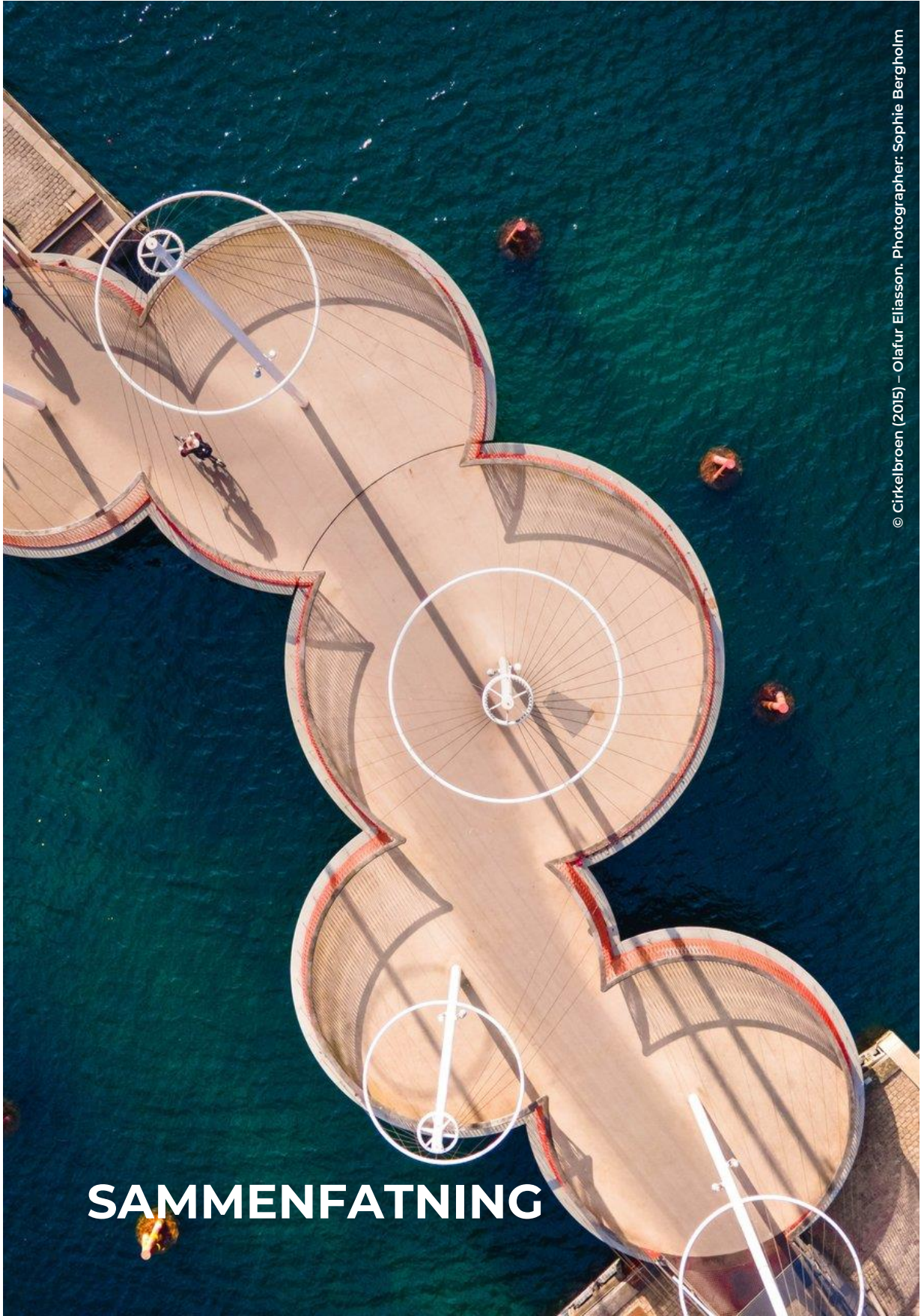
Definition af turisme

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme,¹ som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Definitionen betyder, at turisme i denne rapport defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i f.eks. Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig om turisme på små overnatningssteder, festivaler, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner, turisme i lejede helårsboliger samt brug af eget eller lånt feriehus.

¹ https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesf/seriesf_80rev1e.pdf

SAMMENFATNING

© Cirkelbroen (2015) – Olafur Eliasson. Photographer: Sophie Bergholm

Sammenfatning

Turisternes forbrug i Danmark

- 2021 blev på mange måder et specielt år for dansk turisme, der ligesom 2020 lå i skyggen af corona-pandemien. Turismeerhvervet var særlig hårdt ramt, da rejsende og virksomheder store dele af året var underlagt restriktioner.
- Turisternes forbrug i Danmark var 118,2 mia. kr. i 2021. Dette er et fald på 18,8 mia. kr. i forhold til 2019, hvor turisternes forbrug lå på 137,0 mia. kr.
- Den danske turisme er dog kommet godt igennem corona-pandemien, og det estimeres, at turisterne brugte 152,3 mia. kr. i 2022, hvilket er 15,3 mia. kr. mere end i 2019 og 34,1 mia. kr. mere end i 2021.
- Det udenlandske turismeforbrug blev næsten halveret fra 2019 til 2021. Udenlandske turister brugte 30,6 mia. kr. i 2021 og bidrog således med 26 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark mod 44 pct. i 2019. I 2022 forventes de udenlandske turister at bidrage med 41 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark.
- De udenlandske turisternes forbrug svarede til 2,1 pct. af Danmarks samlede eksportindtægter i 2021 mod 4,4 pct. i 2019.
- Ferieturister stod for 79 pct. af det samlede turismeforbrug og forretningsrejsende for 21 pct. i 2021. Til sammenligning stod forretningsrejsende for 25 pct. af det samlede turismeforbrug i 2019.
- De kommercielle overnatningsformer udgjorde 55 pct. af turismeforbruget i 2021 mod 61 pct. i 2019.
- De største kommercielle overnatningsformer var hoteller og feriehus. Hotelgæster brugte i 2021 i alt 27,5 mia. kr. (23 pct. af det samlede turismeforbrug), mens gæster i lejede feriehus brugte 20,9 mia. kr. (18 pct.). Hotelgæsters forbrug faldt 14,5 mia. kr. fra 2019, mens feriehusgæster brugte 1,5 mia. kr. mere end i 2019.
- For den ikke-kommercielle turisme var endagsbesøg med ferie som formål den største turismeform med et bidrag på 18,3 mia. kr. i 2021, hvilket var en tilbagegang på 4,5 mia. kr. i forhold til 2019. Også endagsforretningsrejser gik tilbage fra 2019 til 2021.
- De mange danskere, der holdt ferie hjemme, betød, at turismeforbruget i forbindelse med ophold i eget og lånt feriehus blev mere end fordoblet fra 7,0 mia. kr. i 2019 til 14,5 mia. kr. i 2021.
- Turismeprodukter udgjorde 57,5 mia. kr. af turisternes forbrug i 2021 svarende til 49 pct. Detailhandlen stod for 35 pct. af turismeforbruget i 2021, mens andre brancher stod for 16 pct.

Turismen i kommuner

- På trods af store fald i turismeforbruget i perioden 2019-2021 var København og Aarhus stadig de to største turismekommuner målt på turismeforbrug i 2021.
- På top-10-listen finder man også kommuner med nogle af landets største kystdestinationer, herunder vestkystkommunerne Varde og Ringkøbing-Skjern på plads 3 og 4.
- Med en turismeandel på næsten 35 pct. i 2021 var Fanø den kommune, hvor turismen fyldte relativt mest af den samlede økonomi.
- På top-10-listen over højeste turismeandele findes en del ø-kommuner, bl.a. Læsø og Bornholm.

Turismens samfundsøkonomiske betydning

- Turismen havde i 2021 en samlet beskæftigelseseffekt på 120.300 fuldtidsjob, hvilket skal ses i relation til 168.700 i 2019, der var et mere normalt år for turismen.
- En mio. kr. i turismeforbrug skabte i gennemsnit 1,02 job i 2021 mod 1,23 job i 2019.
- Turismens samlede jobeffekt svarede i 2021 til 3,9 pct. af den samlede beskæftigelse i Danmark mod 5,6 pct. i 2019.
- Turismens samlede effekt på værditilvæksten var i 2021 57,8 mia. kr. sammenlignet med 84,2 mia. kr. i 2019.
- En mio. kr. i turismeforbrug skabte en værditilvækst på 0,49 mio. kr. i 2021 og 0,61 mio. kr. i 2019.
- Turismen stod i 2021 for 2,7 pct. af Danmarks samlede værditilvækst mod 4,2 pct. i 2019.
- Turismens samlede effekt på skatteprovenuet i 2021 var 43,7 mia. kr., svarende til 4,2 pct. af det samlede skatteprovenu. I 2019 var turismeeffekten på skatteprovenuet 54,8 mia. kr. eller 6,1 pct.
- En mio. kr. i turismeforbrug skabte i 2021 et skatteprovenu på 0,37 mio. kr. og tilsvarende 0,40 mio. kr. i 2019.

Ændringer i forhold til sidste års rapport

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2020 udgivet i 2022. Fokus i rapporten er på turismeforbruget 2021, der på mange måder var et unormalt år – og andet år i skyggen af corona-pandemien. Pga. enkelte data- og modelændringer er 2019-2020 revideret.

Det samlede turismeforbrug er revideret ned fra 139,2 mia. kr. til 137,0 i 2019 og fra 103,7 til 102,5 mia. kr. i 2020. Det svarer til ændringer i størrelsesordenen -1,6 pct. i 2019 og -1,2 pct. i 2020. Ændringerne kan dog variere på lokalt niveau.

Herudover er den turismeskabte beskæftigelse revideret ned fra 174.700 til 168.700 årsværk i 2019 inkl. afledte effekter og fra 128.500 til 121.100 i 2020.

Revisionen skyldes primært tre forhold:

- **Fejlrrettelser af forbrugsgrupper i modellen**

Ændringerne retter bl.a. op på, at visse transport-forbrugsgrupper i turismeforbruget blev dobbelttalt i overgangen fra simple omsætningsberegninger (overnatninger ganget døgnforbrug) til turismeforbrugets nationalregnskabsbaserede produktfordeling. Ændringen nedjusterer turismeforbruget og de afledte effekter heraf.

- **Korrektion i udregning af det lokale privatforbrug**

Der er i den seneste modelversion foretaget en præcisering i udregningen af det lokale privatforbrug, så der nu kontrolleres for, at summen af det lokale privatforbrug og turismeforbruget ikke kan overstige det samlede privatforbrug. Ændringen har kun betydning for udregningen af de turismeafledte økonomiske effekter, der er blevet nedjusteret.

- **Dataopdateringer af nationalregnskabstal**

Som følge af corona-pandemien, nedlukninger af samfundet mm. har ikke alle nationalregnskabsdata været tilgængelige. Derfor var det nødvendigt at estimere produktionstal af visse forbrugsgruppers udvikling på basis af mere aggregerede størrelser. Forbrugsgrupperne er essentielle, da turisternes forbrug bliver afstemt med disse. Det gælder bl.a. turistforbrugets andel af det samlede udbud af hotel-overnatningsproduktet, der som følge af dataopdateringen er nedjusteret i 2019 og 2020.

Ændringerne er beskrevet i flere detaljer i afsnit 4.3. Desuden

- beskrives i afsnit 4.4 de foreløbige 2022-estimer og inflationspåvirkningen,
- varsles i afsnit 4.5 en større revision af turismeforbrugstallene næste år som følge af opdaterede kilder,
- nævnes i afsnit 4.7.2 forbeholdene omkring de turismeafledte effekter 2020-2021 givet de ekstraordinære omstændigheder (såsom nedlukninger og begrænsninger i turisternes mobilitet som følge af corona-pandemien).

KAPITEL 1
Turismeforbrug

1. Turismeforbruget i Danmark

Corona-pandemien og de efterfølgende restriktioner har haft en stor effekt på turismen. Turisternes samlede forbrug i Danmark faldt fra 137,0 mia. kr. i 2019 til 118,2 mia. kr. i 2021, svarende til en tilbagegang på 18,8 mia. kr. Beløbet afspejler danske og udenlandske turisters (inkl. forretningsrejsende) direkte omsætning ved køb af varer og tjenester i Danmark.

Der var bedring i 2022, og turismen i Danmark ser ud til at være kommet ud af coronaens skygge. Det anslås, at turisterne lagde 152,3 mia. kr. i 2022, jf. tabel 1.1.1. Dette er 15,3 mia. kr. mere end i 2019 og 34,1 mia. kr. mere end i 2021. Bemærk at estimatet for turismeforbruget i 2022 ikke følger satellitregnskabsmetoden, men bygger på en fremskrivning af turismeforbruget med udviklingen i overnatninger og priser.

Der refereres i dette kapitel flere steder til 2019 for at sammenligne udviklingen med seneste normale år inden pandemien, da store dele af 2020 og 2021 var præget af både nedlukninger og rejserestriktioner. Disse ramte især udenlandske turister og kommerciel turisme, dvs. turisme med betalt overnatning.

Tabel 1.1.1 Udvikling i turismeforbrug fra 2019-2022* fordelt på type og Danmark/udland, mia. kr.

	Turismeforbrug			Ændring 2019-2021		Ændring 2019-2022*	
	2019	2021	2022*	mia. kr.	pct.	mia. kr.	pct.
I alt	137,0	118,2	152,3	-18,8	-14%	15,3	11%
Kommerciel	83,1	64,9	96,7	-18,1	-22%	13,7	16%
Ikke-kommerciel	53,9	53,3	55,6	-0,7	-1%	1,7	3%
Danmark	76,9	87,6	89,4	10,6	14%	12,4	16%
Kommerciel	35,4	42,2	47,0	6,8	19%	11,5	33%
Ikke-kommerciel	41,5	45,3	42,4	3,8	9%	0,9	2%
Udlandet	60,1	30,6	63,0	-29,4	-49%	2,9	5%
Kommerciel	47,6	22,7	49,8	-24,9	-52%	2,1	4%
Ikke-kommerciel	12,4	7,9	13,2	-4,5	-36%	0,8	6%

Noter: Kommerciel turisme er turisme med betalt overnatning på hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, i lejet feriehus, lystbådehavn, på krydstogt eller festival. Ikke-kommerciel turisme dækker turisme uden betalt overnatning i eget/lånt feriehus, hos familie/venner og endagsturisme.

* 2022-tallene er ikke beregnet ved satellitregnskabsmetoden, men bygger på en fremskrivning af turismeforbruget med udviklingen i overnatningstal og priser. Se afsnit 4.4 for metode.

1.1 Turismeforbrugets størrelse i dansk økonomi

Turismeforbruget på 118,2 mia. kr. i 2021 udgjorde 1,8 pct. af det totale udbud af varer og tjenester i Danmark,² hvilket er et fald ift. 2019, hvor turismen udgjorde 2,3 pct. af det samlede udbud. Turismeforbrugets andel af udbuddet kaldes turismeandelen og viser, hvor vigtig turisternes efterspørgsel er for den økonomiske aktivitet. En høj turismeandel indikerer således en høj afhængighed af turismen. Turismeandelen varierer for forskellige produkter og brancher.³ Der er også betydelig geografisk variation i turismens relative betydning, hvilket afspejler regionale forskelle i turismeforbruget og erhvervsstrukturen.

² Udbuddet består af den danske produktion tillagt import og skatter. Skatter og afgifter lægges til for at kunne sammenligne udbud med turismeforbrug, som inkluderer moms og afgifter. Udbud og efterspørgsel beregnes i turismesatellitregnskabet og fremgår af TSA-tabel 6 i appendiks 11. Udbuddet må ikke forveksles med BNP, som er dansk produktion minus forbrug i produktion og dermed mindre. TSA-tabel 6 viser også branchefordelt værditilvækst for "turismespecifikke brancher", "turismeforbundne brancher" og "andre brancher". Denne rapport anvender ikke disse tal for brancheværditilvækst, da de indeholder hele branchens produktion, uanset om den skabes via turisters eller lokales forbrug.

³ I turismesatellitregnskabet defineres turismekaraktéristiske produkter ved, at disse næppe ville blive produceret, hvis ikke der var turisme. Dermed ville grundlaget for de turismespecifikke brancher, som producerer disse produkter, heller ikke eksistere.

1.1.1 Udenlandsk turismeforbrug

Ud af et samlet forbrug på 118,2 mia. kr. tegnede de udenlandske turister sig for 30,6 mia. kr. i 2021. Dette er næsten en halvering i forhold til niveauet i 2019, hvor de udenlandske turisters forbrug lå på 60,1 mia. kr. De udenlandske turisters forbrug i Danmark skaber valutaindtægter og bidrager til landets samlede eksport.

Tabel 1.1.2 viser turismens eksportindtægter sammenlignet med de samlede danske eksportindtægter og en række andre indtægtskilder på betalingsbalancens løbende poster. Det udenlandske turismeforbrug svarede til hhv. 4,4 pct. og 2,1 pct. af den samlede danske eksport i 2019 og 2021. Opgjort som andel af eksporten af tjenester svarede turismen til 10,8 pct. i 2019 og 5,1 pct. i 2021.

Tabel 1.1.2 Udenlandsk turismeforbrugs størrelse i forhold til samlede eksportindtægter 2019 og 2021

Vare- eller tjenestegruppe	Indtægt på betalingsbalancen		Andel af varer og tjenester i alt		Andel af tjenester i alt	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
	mia. kr.		pct.		pct.	
Varer og tjenester	1.355,3	1.494,0	100,0	100,0		
Varer	799,1	893,4	59,0	59,8		
Tjenester	556,3	600,5	41,0	40,2	100,0	100,0
Turisme	60,1	30,6	4,4	2,1	10,8	5,1
<u>5 største varegrupper</u>						
Næringsmidler, drikkevarer og tobak	101,5	107,1	7,5	7,2		
Elektriske maskiner, apparater og udstyr	53,3	47,9	3,9	3,2		
Dele og tilbehør til ikke-elektriske maskiner og mekaniske instrumenter	38,0	37,1	2,8	2,5		
Beklædning	31,2	35,8	2,3	2,4		
Kemiske grundstoffer og forbindelser	12,3	14,9	0,9	1,0		
<u>5 største tjenestegrupper</u>						
Transport inkl. søtransport	296,3	384,1	21,9	25,7	53,3	64,0
Telekommunikations-, computer- og informationstjenester	40,6	45,9	3,0	3,1	7,3	7,6
Royalties og licenser	25,9	26,4	1,9	1,8	4,6	4,4
Bygge- og anlægstjenester	43,3	22,2	3,2	1,5	7,8	3,7
Finansielle tjenester	5,7	8,9	0,4	0,6	1,0	1,5

Noter: Eksporten af varer og tjenester er opgjort som de samlede indtægter på betalingsbalancens løbende poster.

Turismeeksporten består af udenlandske turisters køb af varer og tjenester i Danmark.

Søtransport udgør størstedelen af Transport, 333 mia. i 2021.

Kilde: Danmarks Statistiks betalingsbalancestatistik og VisitDenmarks egne beregninger.

Som det fremgår, var de største poster på betalingsbalancen i 2019 "transport inkl. søtransport" og "næringsmidler, drikkevarer og tobak". Bortset fra disse to poster var turismen med 60,1 mia. kr. blandt de mest betydningsfulde. I 2021 betød seks vare- og tjenestegrupper mere for eksporten end turismen.

Det skal dog nævnes, at en sammenligning af turismens eksportindtægter med betalingsbalancens eksport af specifikke varer og tjenester ikke er reel, da turisme ikke er et præcist afgrænset produkt, men går på tværs af vare- og tjenestegrupper.

Man skal også være opmærksom på, at den placering turismen får på ovenstående eksportliste, afhænger af, hvordan man grupperer betalingsbalancens løbende poster. Opdelers man vare- og tjenestegrupperne i mere detaljerede undergrupper, bliver turismen relativ stor, mens turismen får en placering længere nede af listen, hvis de øvrige varer og tjenester slås sammen i større grupper.

1.2 Turismeforbrug fordelt på nationalitet og formål

Danskernes turismeforbrug tegnede sig for 87,6 mia. kr. eller 74 pct. af det samlede turismeforbrug, mens de udenlandske turisters forbrug udgjorde 30,7 mia. kr. eller 26 pct. i Danmark i 2021. Til sammenligning var tallene for de danske og udenlandske turister hhv. 56 pct. og 44 pct. i 2019.

Tyskland var det største udenlandske marked for dansk turisme i 2021 med et forbrug på 13,1 mia. kr., svarende til 11 pct. af det samlede turismeforbrug og 44 pct. af det udenlandske turismeforbrug i Danmark. Herefter fulgte Sverige og Norge med hhv. 3,9 mia. kr. og 2,4 mia. kr., mens USA, Holland og Storbritannien indtog pladserne fire til seks med turismeforbrug på hhv. 1,6 mia. kr., 1,4 mia. kr. og 1,1 mia. kr. Frankrig, Polen og Italien var også vigtige markeder. De tre lande bidrog hver med mere end 400 mio. kr. til dansk turisme.

Ses der på udviklingen fra 2019 til 2021, var turismeforbruget fra samtlige markeder lavere end i 2019. Dansk turisme oplevede det største tab, 5,8 mia.kr., fra norske turister. Men der var også betydelige fald i turismeforbruget fra tyskere (-3,8 mia. kr.), svenskere (-3,4 mia. kr.) og amerikanere (-2,6 mia. kr.).

Relativt set faldt turismeforbruget fra tyskere lidt, nemlig 22 pct., hvilket understreger, at de tyske turister rejste, når det var muligt i 2021. Den tyske andel af det samlede udenlandske turismeforbrug steg således fra 28 pct. i 2019 til 43 pct. i 2021. Turismeforbruget fra de fleste andre markeder gik tilbage med mellem 70 og 90 pct. Generelt betød corona-pandemien og dens følgevirkninger, at tilbagegangen var relativt størst fra fjerntmarkeder og herefter europæiske markeder, mens nærmarkeder gik relativt mindst tilbage.

Forretningsturismen var særligt hårdt ramt af corona-pandemien og diverse restriktioner såsom nedlukninger og forsamlingsforbud, der i varierende grad var gældende i 2021. Størstedelen af forbruget, 93,2 mia. kr., blev således lagt af ferieturister. Danske og udenlandske ferierejsende stod for 79 pct. af det samlede turismeforbrug, mens forretningsrejsende stod for de resterende 21 pct., svarende til 25,0 mia. kr. Blandt de udenlandske turister stod feriegæsternes forbrug for 87 pct. af det samlede udenlandske forbrug. For danskerne var andelen 76 pct.⁴

Tabel 1.2.1. viser turismeforbruget fordelt på nationalitet og formål.

⁴ Det skal nævnes, at formålet (ferie/forretning) på hotel i overnatningsstatistikken kun registreres overordnet, og ikke på nationalitet. Derfor antages nationalitetsfordelingen at være den samme for ferie og forretningsturister for hvert hotel.

Tabel 1.2.1 Turismeforbrug fordelt på bopælsland og formål 2021 og udvikling i forhold til 2019

	I alt 2021	Udv. 2019- 2021	Andele 2021 (pct.)		Ferierejser 2021		Forretningsrejser 2021	
			Af samlet turisme	Af udenlandsk turisme	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	118.202	-18.795	100,0	-	93.157	100,0	25.045	100,0
Danmark	87.575	10.639	74,1	-	66.397	71,3	21.178	84,6
Udlandet i alt	30.627	-29.434	25,9	100	26.760	28,7	3.867	15,4
Heraf:								
Tyskland	13.116	-3.803	11,1	42,8	12.577	13,5	539	2,2
Sverige	3.918	-3.410	3,3	12,8	3.381	3,6	537	2,1
Norge	2.446	-5.765	2,1	8,0	2.031	2,2	415	1,7
USA	1.604	-2.602	1,4	5,2	1.307	1,4	297	1,2
Holland	1.413	-704	1,2	4,6	1.206	1,3	207	0,8
Storbritannien	1.083	-2.348	0,9	3,5	788	0,8	295	1,2
Frankrig	824	-840	0,7	2,7	675	0,7	150	0,6
Polen	548	-57	0,5	1,8	453	0,5	95	0,4
Italien	461	-665	0,4	1,5	308	0,3	153	0,6
Schweiz	422	-384	0,4	1,4	338	0,4	84	0,3
Belgien og Luxembourg	386	-263	0,3	1,3	296	0,3	90	0,4
Spanien	310	-501	0,3	1,0	221	0,2	89	0,4
Finland	139	-440	0,1	0,5	78	0,1	61	0,2
Østrig	137	-102	0,1	0,4	87	0,1	50	0,2
Irland	103	-134	0,1	0,3	69	0,1	34	0,1
Portugal	102	-146	0,1	0,3	79	0,1	23	0,1
Grækenland	92	-89	0,1	0,3	74	0,1	18	0,1
Indien	64	-268	0,1	0,2	34	0,0	30	0,1
Kina	63	-1.008	0,1	0,2	36	0,0	28	0,1
Brasilien	53	-195	0,0	0,2	43	0,0	10	0,0
Australien	43	-656	0,0	0,1	38	0,0	5	0,0
Rusland	41	-260	0,0	0,1	23	0,0	17	0,1
Canada	40	-321	0,0	0,1	27	0,0	13	0,1
Japan	28	-381	0,0	0,1	19	0,0	8	0,0
Sydkorea	14	-168	0,0	0,0	9	0,0	4	0,0
Øvrige Europa	937	-956	0,8	3,1	686	0,7	250	1,0
Øvrige Østeuropa	758	-814	0,6	2,5	566	0,6	192	0,8
Øvrige Asien	351	-875	0,3	1,1	243	0,3	108	0,4
Øvrige Amerika	150	-414	0,1	0,5	119	0,1	31	0,1
Øvrige lande	983	-861	0,8	3,2	950	1,0	33	0,1

Noter: Udenlandske forretningsrejsendes forbrug indeholder ikke oplysninger om endagsrejsende.

I overnatningsstatistikken registreres formålene ferie/forretning på hotel kun overordnet, hvorfor samme fordeling antages for hver nationalitet.

1.3 Turismeforbrug efter overnatningsform og turismetype

VisitDenmark opdeler turismen i kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer. For hver enkelt overnatningsform opgøres, hvad gæsterne på de pågældende overnatningsformer samlet set bruger i Danmark.

Turismeforbrug på kommercielle overnatningsformer dækker det forbrug, der skabes af turister, som bor på - og betaler for - overnatning på kommercielle overnatningssteder. I opgørelsen af dette forbrug indgår det samlede forbrug fra turister på disse overnatningssteder og dermed ikke kun forbruget til overnatning.

De kommercielle overnatningsformer er: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lejet feriehus, lystbådehavn, lejet helårsbolig (Airbnb mm.), krydstogtskib⁵ og festival.⁶

Turismen på de fleste kommercielle overnatningsformer er veldokumenteret, og udviklingen kan følges løbende med forholdsvis stor præcision.⁷

Turismeforbrug på ikke-kommercielle overnatningsformer dækker det forbrug, der skabes af turister, som overnatter på private overnatningssteder og typisk ikke betaler herfor. Desuden indgår endagsturisme.

De ikke-kommercielle overnatningsformer er: eget feriehus, lånt feriehus, besøg hos familie eller venner samt endagsturisme.

Turismen på de ikke-kommercielle overnatningsformer er mindre veldokumenteret og har som turismeform mindre bevågenhed. Turismeformen indgår ikke desto mindre i denne rapport, da den er en del af turismen som helhed og defineret af verdensturismeorganisationen, UNWTO.

Da der for en del ikke-kommercielle turismeformer ikke er indsamlet data i 2021, er der foretaget en række antagelser for at estimere udviklingen i 2021. I grove træk antages udviklingen at have fulgt udviklingen i lignende kommerciel turisme. Desuden var det ikke muligt at indsamle forbrugsdata via Turistundersøgelsen, hvorfor seneste døgnforbrug, indsamlet i 2017, er fremskrevet med prisudviklingen. Metoden uddybes i afsnit 4 og i kildelisten (appendiks 12 og 13), men tillægger turismeforbrugstallene større usikkerhed end sædvanligt.

Tabel 1.3.1 viser turismeforbruget fordelt på hhv. kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer. Den kommercielle turisme udgjorde 55 pct. af turismeforbruget i 2021, mens den ikke-kommercielle turisme udgjorde 45 pct. Til sammenligning var fordelingen i 2019, 61/39. De udenlandske turister bruger generelt flere penge inden for kommercielle overnatningsformer, hvilket kan forklare, hvorfor corona-pandemien har ramt den kommercielle del af turismen relativt hårdest.

Turister på kommercielle overnatningsformer brugte 64,9 mia. kr. i 2021, hvilket er en nedgang på 18,1 mia. kr. i forhold til 2019. Især hotelturismen var ramt, idet hotelgæster på ferie- og forretningsrejser brugte 14,5 mia. kr. mindre i 2021 end i 2019. Turismeforbruget for overnattende på hoteller udgjorde med 27,5 mia. kr. og 23 pct. dog stadig den største overnatningsform. Herefter kom gæster i lejede feriehus, der skabte et forbrug på 20,9 mia. kr., svarende 18 pct., og campingturister med 8,0 mia. kr., svarende til 7 pct. af det samlede turismeforbrug. Disse overnatningsformer var ikke var lige så hårdt ramt, hvilket bl.a. skyldes en stor tilslutning af danske feriehus- og campingturister 2021. Det skal også bemærkes, at stort set alle festivaler og krydstogtsanløb i 2021 var aflyst.

Forbruget inden for ikke-kommerciel turisme var 53,3 mia. kr. i 2021, hvilket var en nedgang på blot 700 mio. kr. fra 2019. Danskernes brug af feriehus, både eget og lånt, opvejede en stor del af faldet i turismeforbruget fra 2019 til 2021.

Blandt de ikke-kommercielle overnatningsformer var endagsbesøg med ferie som formål den største turismeform målt i turismeforbrug i 2021. Denne bidrog med 18,3 mia. kr., svarende til 16 pct. af det samlede

⁵ Kun krydstogtgæster, der ikke overnatter på land, tælles i denne kategori.

⁶ Kun festivalgæster med overnatning

⁷ Danmarks Statistik offentliggør månedlig og årlig overnatningsstatistik for hoteller, feriecentre, camping, vandrerhjem, feriehus og lystbådehavne. Disse overnatningsformer udgjorde 90 pct. af forbruget på de kommercielle overnatningsformer i 2019 og 94 pct. i 2021. Desuden undersøges turisternes døgnforbrug på disse overnatningsformer hvert tredje år i VisitDenmarks store turistundersøgelser.

turismeforbrug. Også endagsforretningsturisme, danskeres brug af eget feriehus og familie-/vennebesøg udgjorde en væsentlig del af den samlede turismeomsætning.

Årsagen til det store forbrug for de ikke-kommercielle overnatningsformer er, at de omfatter et meget stort antal overnatninger samt mange endagsturister. Til gengæld er døgnforbruget pr. turist typisk lavere end for den kommercielle turisme.

Tabel 1.3.1 Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer og Danmark/udlandet 2021 og udvikling i forhold til 2019

	2021			2021		2021	
	I alt	Udv. 2019-2021		Udlændinge		Danskere	
	mio. kr.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	118.202	-18.795	100	30.627	100	87.575	100
Kommercielle overnatningsformer	64.923	-18.140	55	22.683	74	42.241	48
Heraf:							
Hotel-ferie	15.743	-6.177	13	4.821	16	10.922	12
Hotel-forretning	11.727	-8.301	10	3.867	13	7.861	9
Lejet feriehus	20.873	1.493	18	9.199	30	11.674	13
Camping ¹	7.950	26	7	1.491	5	6.459	7
Lejet helårsbolig	4.134	-3.021	3	2.358	8	1.776	2
Feriecenter	1.956	-300	2	182	1	1.775	2
Vandrerhjem	1.607	-646	1	438	1	1.169	1
Lystbåde	916	61	1	311	1	605	1
Krydstogt ²	17	-511	0	17	0	0	0
Festival	0	-763	0	0	0	0	0
Ikke-kommercielle overnatningsformer	53.279	-656	45	7.944	26	45.334	52
Heraf:							
Endagsturister - ferie	18.328	-4.503	16	3.488	11	14.840	17
Endagsturister - forretning	13.317	-1.413	11	0	0	13.317	15
Eget feriehus	12.085	6.208	10	0	0	12.085	14
Familie/venner	7.183	-2.228	6	4.456	15	2.727	3
Lånt feriehus	2.365	1.280	2	0	0	2.365	3

¹Udgifter til campingvogne o. lign. er ikke medtaget i turismeforbruget.

²Indeholder kun overnattende festivalgæster.

³Indeholder kun krydstogtgæster, der ikke overnattede på land i forbindelse med deres besøg i Danmark.

1.4 Turismeforbrug fordelt på produkter

Turisternes forbrug adskiller sig normalt fra de lokales forbrug. F.eks. bruger turister en stor del af budgettet på overnatning, transport og restaurant- og cafébesøg, men de køber også mange andre typer varer og tjenester.

VisitDenmarks opgørelse af turismeforbruget følger retningslinjerne i det såkaldte turismesatellitregnskab, der indeholder en opdeling af turismeforbruget i "turismeprodukter", "turismeforbundne produkter" (detailhandel) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), jf. kapitel 3.2 og appendiks 11.

Tabel 1.4.1. viser turismeforbruget i 2021 fordelt efter denne klassificering. Ud af det samlede turismeforbrug på 118,2 mia. kr. blev 49 pct. brugt på turismeprodukter. Udgifter til restaurant og transport fyldte meget i regnskabet med hhv. 17,0 mia. kr. og 16,6 mia. kr. Overnatning var også en stor udgiftspost for turister: Her blev der i 2021 brugt 14,2 mia. kr.

Turisternes forbrug omfatter også en bred vifte af andre produkter end de typiske turismeprodukter. Detailhandlen udgjorde 41,9 mia. kr., svarende til 35 pct. af det samlede turismeforbrug. Heraf blev 18,0 mia. kr. brugt på køb af føde- og drikkevarer samt tobak, svarende til 15 pct. af det samlede turismeforbrug.

Kategorien "andre produkter" udgjorde 16 pct. af det samlede forbrug. "Andre produkter" omfatter bl.a. "boligbenyttelse og ejendomsmæglere", "finans og forsikring" og "teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester".

Ferie- og forretningsrejsende havde forskellige forbrugsmønstre. 96 pct. af forbruget fra forretnings-turismen var koncentreret omkring turismeprodukter i 2021, hvilket skyldtes, at forretningsturister brugte mange penge særligt på transport og overnatning. Forbruget fra ferieturismen var mere jævnt fordelt, og forbruget på turismeprodukter udgjorde 36 pct.

Tabel 1.4.1 Turismeforbrug fordelt på produkter og formål 2021

	I alt		Ferierejser		Forretningsrejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	118.202	100	93.157	100	25.045	100
Turismeprodukter	57.490	49	33.375	36	24.115	96
Heraf:						
Overnatning	14.168	12	9.548	10	4.621	18
Restaurant	16.996	14	14.060	15	2.936	12
Transport ¹	16.619	14	2.787	3	13.832	55
Rejseservice	3.270	3	653	1	2.617	10
Kultur og forlystelser	6.279	5	6.169	7	110	0
Lystbådehavne	158	0	158	0	0	0
Detailhandel	41.883	35	41.334	44	549	2
Heraf:						
Føde- og drikkevarer samt tobak	17.989	15	17.829	19	160	1
Benzin og andet brændstof	12.537	11	12.431	13	106	0
Andet	11.357	10	11.074	12	283	1
Andre produkter	18.829	16	18.448	20	381	2

Note: ¹Transport dækker turisternes forbrug på transport i Danmark. Det kan være taxa, bus og metro, men også transport over længere afstande som f.eks. tog, færge og indenrigsfly. Udgifter til broafgifter og billeje indgår også.

1.5 Turismeandele for forskellige produktkategorier

Turismeforbruget udgjorde 1,8 pct. af det totale udbud af varer og tjenester⁸ i Danmark i 2021. Dette er et fald fra 2,3 pct. i 2019, hvilket vil sige, at turismen var hårdere ramt af corona end økonomien generelt. Turismeandelen varierede for de forskellige produktkategorier. I 2021 udgjorde turismen 69 pct. af det samlede overnatningsudbud mod 83 pct. i 2019, 46 pct. af udbuddet af rejseservice mod 23 pct. i 2019 og 27 pct. af restaurantudbuddet mod 31 pct. i 2019. Det er ikke overraskende, at turister tegnede sig for en stor del af efterspørgslen efter disse produkter.⁹

Samlet set faldt turismeforbrugets andel af detailhandelsudbuddet fra 1,7 pct. i 2019 til 1,5 pct. i 2021, hvilket afspejler et fald i turisternes forbrug på detailhandlen fra 42,8 mia. kr. til 41,9 mia. kr. Andelene var størst i produktgrupperne "benzin og andet brændstof" og "føde- og drikkevarer samt tobak" med hhv. 7 pct. og 6 pct. i 2021.

⁸ Udbuddet er angivet som tilgang og anvendelse, dvs. BNP og import af varer og tjenester på tilgangssiden og forbrug, bruttoinvesteringer og eksport af varer og tjenester på anvendelsessiden.

⁹ Afgrænsningen af turismespecifikke produkter går netop på, at disse produkter næppe ville blive produceret, hvis ikke der var turisme.

Tabel 1.5.1 Turismeforbrug og andele af samlet udbud 2019 og 2021

	Turismeforbrug		Indenlandsk udbud		Turismeandel	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
	mio. kr.				pct.	
I alt	136.997	118.202	5.916.350	6.529.121	2,3	1,8
Turismeprodukter	72.529	57.490	335.485	318.729	21,6	18,0
Heraf:						
Overnatning	18.167	14.168	21.849	20.476	83,1	69,2
Restaurant	21.606	16.996	70.114	63.863	30,8	26,6
Transport	21.391	16.619	165.025	174.152	13,0	9,5
Rejse-service	4.155	3.270	18.099	7.068	23,0	46,3
Kultur og forlystelser	7.062	6.279	59.926	52.718	11,8	11,9
Lystbådehavne	148	158	472	451	31,3	34,9
Detailhandel	42.817	41.883	2.554.804	2.879.480	1,7	1,5
Heraf:						
Føde- og drikkevarer samt tobak	17.146	17.989	293.279	319.428	5,8	5,6
Benzin og andet brændstof	12.013	12.537	172.996	183.485	6,9	6,8
Andet	13.658	11.357	2.088.528	2.376.567	0,7	0,5
Andre produkter	21.651	18.829	3.026.062	3.330.912	0,7	0,6

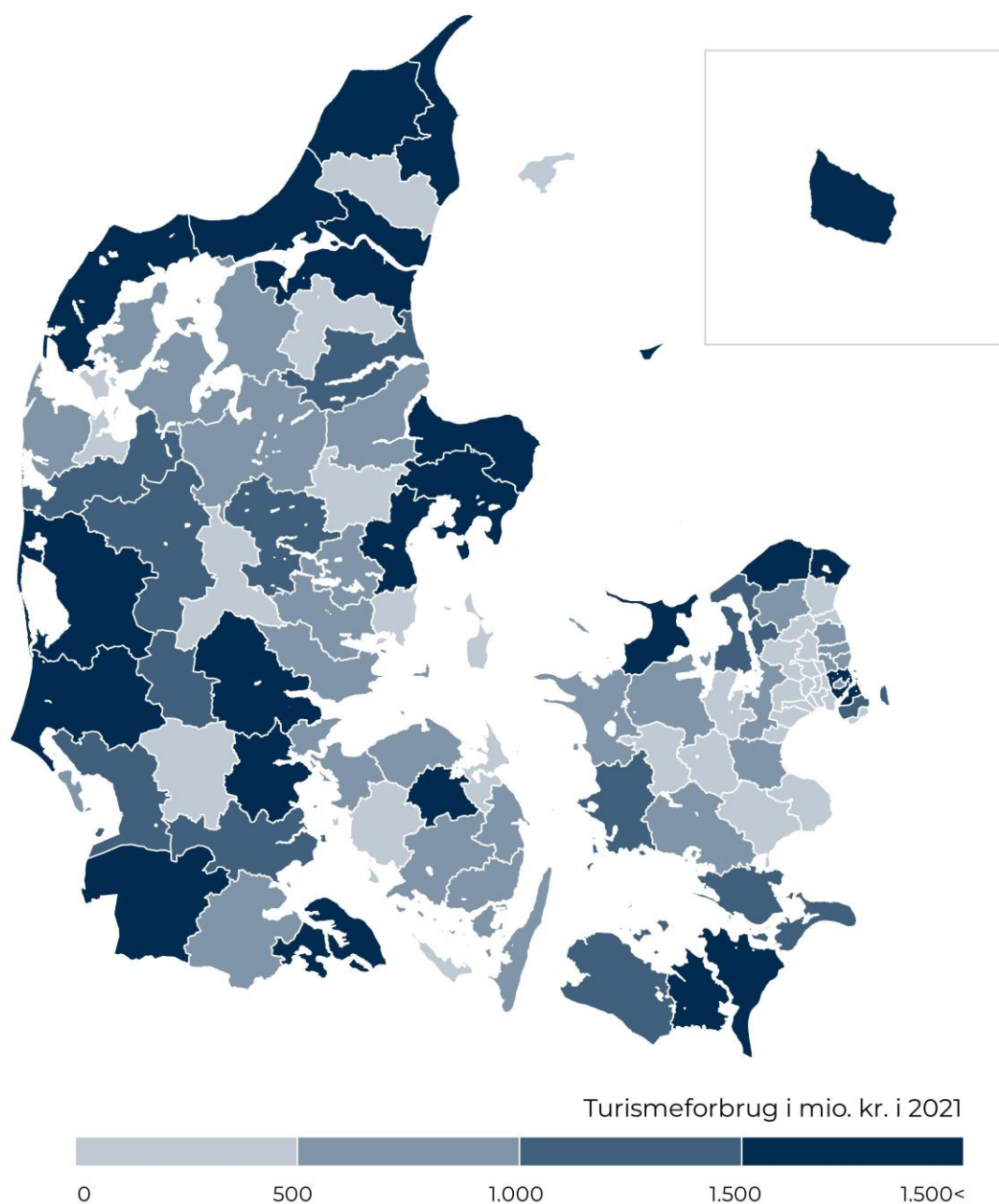
1.6 Turismeforbrug i kommunerne

Turismen og turismeforbruget er spredt i hele landet. Figur 1.6.1 viser turismeforbrugets størrelse fordelt på kommuner.¹⁰ I alle kommuner skaber turismen omsætning. Det gennemsnitlige turismeforbrug pr. kommune var 1,2 mia. kr. i 2021, hvilket er et fald fra 1,4 mia. kr. i 2019. I begge år var der stor variation omkring dette gennemsnit.

Den mindste turistkommune var Vallensbæk, hvor turisterne brugte 54 mio. kr. i 2021. Den største var København, hvor turisterne brugte 18.291 mio. kr. i 2021. Appendiks 1 viser det samlede turismeforbrug i hver kommune sammenholdt med udbuddet, hvilket giver et billede af turismens relative betydning lokalt.

¹⁰ Det kommunale turismeforbrug er forbundet med usikkerhed, navnlig fordi de bagvedliggende turistmængder (overnatninger og endagsbesøg) i nogen grad er estimerede, og fordi det antages, at turistens samlede forbrug er placeret i overnatningskommunen (destinationskommunen for endagsturister).

Figur 1.6.1 Turismeforbrug i kommunerne 2021, mio. kr.

En stor andel af turismeforbruget er samlet på et relativt lille antal kommuner. De 10 største turismekommuner tegnede sig i 2019 for 48 pct. af det samlede turismeforbrug, mens det i 2021 var 42 pct. Det skal også nævnes, at selvom størstedelen af kommunerne (55 ud af 98) oplevede et fald i turismeforbruget fra 2019 til 2021, oplevede 43 kommuner en fremgang i turismeforbruget fra 2019 til 2021. Kommunerne med fremgang var især kendetegnet ved en høj grad af feriehusturisme og indenlandsk turisme.

Tabel 1.6.1 viser de 10 største turismekommuner i Danmark i 2021 – både i forhold til turismeforbruget og turismeforbrugets andel af det samlede udbud af varer og tjenester i kommunen. Desuden er udviklingen i forhold til 2019 angivet.

Målt på turismeforbrug var de tre største turismekommuner de samme i 2019 som i 2021: København, Aarhus og Varde. Dette til trods for, at København mistede næsten 16 mia. kr. i turismeomsætning og Aarhus næsten 1 mia. kr. i 2021 sammenlignet med 2019. De tre kommuner tegnede sig i 2021 for hhv. 15 pct., 4 pct.

og 4 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark. Nogle af landets største kystdestinationer er også at finde i top-10 (f.eks. Ringkøbing-Skjern, Bornholm, Jammerbugt, Frederikshavn og Hjørring).

Med en turismeandel på 35 pct. var Fanø den kommune i 2021, hvor turismen fyldte mest af den lokale økonomi. Turismens andel på øen var 1,7 pct. point højere end i 2019. På top-10-listen lå en del andre økommuner, f.eks. Læsø, Bornholm, Samsø og Ærø.

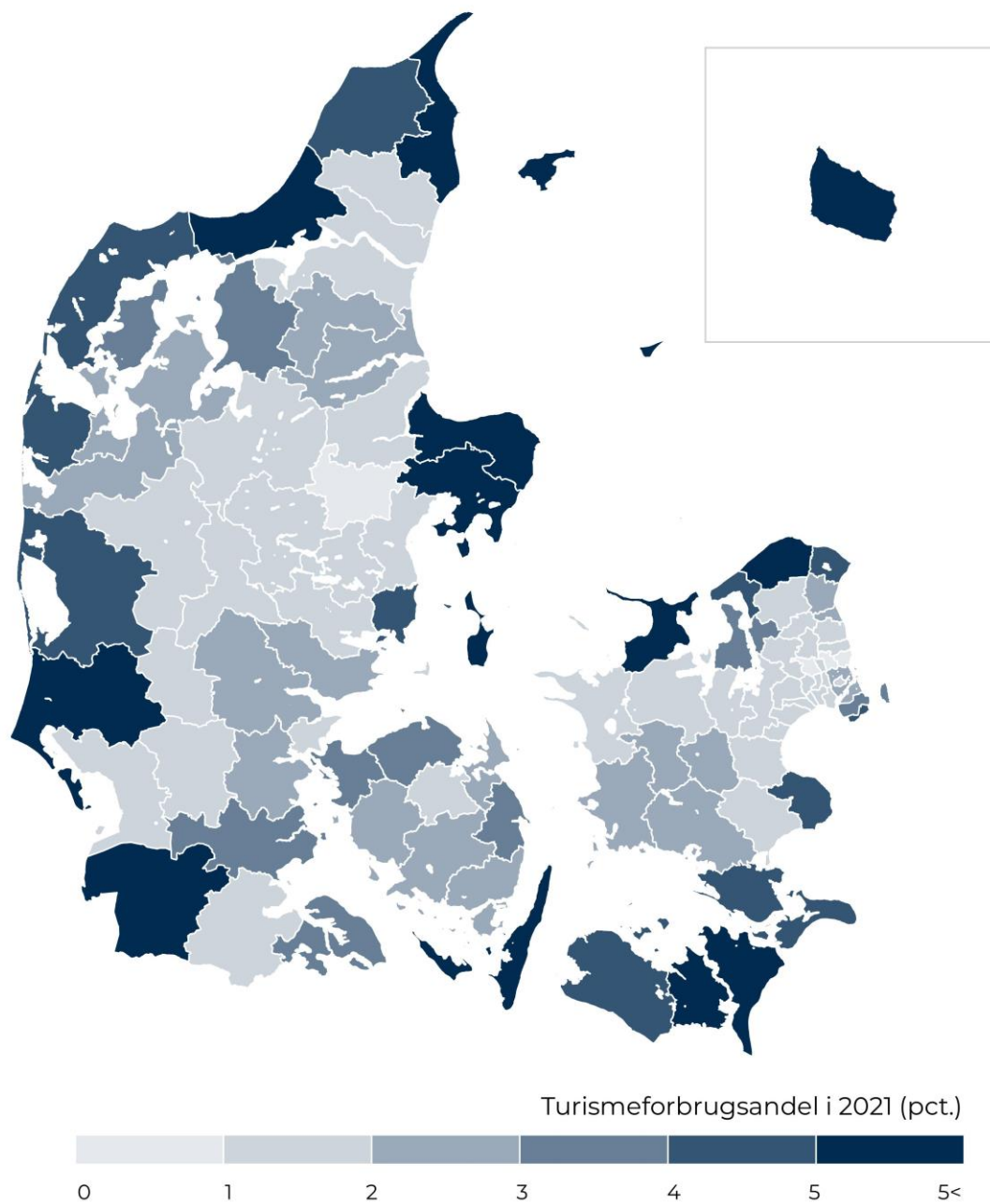
Varde, Bornholm og Jammerbugt lå i top-10 på begge målepunkter, absolut og relativ størrelse af turismen, og var således særligt afhængige af turismen.

Tabel 1.6.1 Turismeforbrug og turismeandele på kommuner, top 10, 2021 og udvikling i forhold til 2019

Nr.	Udv. 2019-2021	Top 10 kommuner	Turismeforbrug		Top 10 kommuner	Turismeandel	
			2021	Udv. 2019-2021		2021	Udv. 2019-2021
			mio. kr.		pct.		
1	-	København	18.291	-15.778	Fanø	34,9	1,7
2	-	Aarhus	4.721	-938	Læsø	18,6	3,9
3	-	Varde	4.660	312	Bornholm	11,5	1,1
4	-	Ringkøbing-Skjern	4.180	429	Samsø	11,1	1,3
5	+1	Bornholm	3.643	496	Jammerbugt	11,1	0,3
6	-1	Aalborg	3.166	-573	Varde	10,4	0,5
7	+1	Jammerbugt	3.010	260	Gribskov	9,1	0,5
8	-1	Frederikshavn	2.852	-195	Odsherred	8,4	1,4
9	-	Hjørring	2.754	65	Ærø	7,5	0,0
10	+9	Guldborgsund	2.158	483	Syddjurs	7,5	1,6

Figur 1.6.2 viser turismeandelene fordelt på kommuner i 2021. I appendiks 1 findes tal for turismeforbrug samt for turismeforbrugets andel af udbuddet i alle landets kommuner.

Figur 1.6.2 Turismeandele i kommunerne 2021, pct.

KAPITEL 2

Turismens samfundsøkonomiske betydning

2. Turismens samfundsøkonomiske betydning

Turismeforbruget viser den direkte effekt på omsætningen som følge af turisternes køb af varer og tjenester i Danmark. Den øgede omsætning sætter gang i en økonomisk kædereaktion, der skaber værdi og breder sig i samfundsøkonomien.

Dette kapitel belyser, hvordan turismen påvirker værditilvækst, beskæftigelse og skatteindtægter. Analysen viser den samlede samfundsøkonomiske betydning ved at inddrage de såkaldte afledte effekter.

Turismens samlede værditilvækst og beskæftigelse opgøres for branchegrupper og kan dermed afdække turismens betydning for de pågældende brancher.

2.1 Turismens afledte samfundsøkonomiske effekter

Ud over de direkte effekter skaber turismen også indirekte og inducerede effekter.

Den *direkte effekt* opstår i forbindelse med turistens forbrug. Den økonomiske aktivitet indeholder også andre afledte effekter heraf i form af såkaldte *indirekte* og *inducerede* effekter. Det sker, fordi den direkte omsætning fra turisternes forbrug sætter gang i en lang værdikæde. Virksomheder, der nyder godt af turisternes køb, bruger en del af omsætningen på at købe råvarer fra andre virksomheder (indirekte effekter) og til at aflønne ansatte, der derefter bruger en del af indkomsten på forbrug (inducerede effekter). Tilsammen betegnes de indirekte og inducerede effekter som de *afledte* effekter.

Omvendt forsvinder en del af effekten ud af det økonomiske kredsløb i Danmark pga. import fra udlandet og indkomstoverførsel til udlandet (f.eks. når udenlandske ansatte bruger deres løn i deres hjemland).

De samlede effekter viser den samlede betydning af de direkte og afledte effekter. De direkte og samlede effekter på værditilvækst og beskæftigelse fremgår af tabel 2.1.1. Desuden fremgår de samlede effekter på skatteindtægterne. Tabellen viser også de såkaldte turismemultiplikatorer, der afspejler effekten på værditilvækst, beskæftigelse og skat pr. mio. kr. i turismeforbrug.

Tabel 2.1.1 Hovedtal for turismen, afledte effekter og multiplikatorer 2019-2021

	Hovedtal		Turismemultiplikator Effekt af 1 mio. kr. i turismeforbrug	
	2019	2021	2019	2021
Turismeforbrug (mia. kr.)	137,0	118,2	1,00	1,00
Direkte værditilvækst (mia. kr.)	50,2	33,7	0,37	0,29
Samlet værditilvækst (mia. kr.)	84,2	57,8	0,61	0,49
Direkte beskæftigelse (1.000 årsværk)	122,4	88,4	0,89	0,75
Samlet beskæftigelse (1.000 årsværk)	168,7	120,3	1,23	1,02
Samlede skatter i alt (mia. kr.)	54,8	43,7	0,40	0,37
- heraf personskatter (mia. kr.)	20,3	14,1	0,15	0,12
- heraf vare-, moms- og selskabsskatter (mia. kr.)	34,5	29,6	0,25	0,25

De direkte og afledte effekter beregnes af Center for Regional- og Turismeforskning vha. den samfundsøkonomiske model LINE. Modellen er i stand til at kortlægge spredningen og dermed beregne turismens fulde betydning for værditilvækst, beskæftigelse og skatteprovenu. LINE-modellen kan beregne effekter på brancheniveau. Modellen kan fordele effekterne på regionalt og kommunalt niveau.

Da 2021 på mange måder var et specielt år, skal turismens afledte effekter i 2021 og sammenligning med 2019 tolkes med forbehold. Det skyldes, at modellens resultater er en mekanisk "alt andet lige"-beregning af turismeforbruget og de økonomiske transaktioners samlede værdi i form af beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenuet. 2021 var i stort omfang præget af politisk indgriben i form af nedlukninger, hjemsendelse, kompensations- og støtteordninger, udsendt moms mm. Hermed blev de normale sammenhænge til dels sat ud af spil, ligesom ikke alle datakilder har kunne opdateres efter sædvanlig praksis. Derfor er der større usikkerhed omkring resultaterne i 2021 end normalt, og der kan være forskel på modellens resultater, og hvordan turismeerhvervene reelt har klaret sig igennem krisen.

2.2 Bruttoværditilvækst

Turismens betydning for den samfundsøkonomiske aktivitet opgøres i denne rapport vha. værditilvæksten.¹¹

Værditilvæksten benyttes til at belyse turismens værdiskabelse i stedet for bruttonationalproduktet (BNP), der ikke kan fordeles på brancher. Det kan værditilvæksten, og denne størrelse kan dermed ses som et mål for de forskellige erhvervs økonomiske betydning i samfundet. Værditilvæksten svarer til BNP i basispriser.¹²

Værditilvækst defineres som den del af forbruget, der er tilbage af den samlede omsætning, når råvareforbruget i forbindelse med produktionen af varer og tjenester er fratrukket.

2.2.1 Turismens direkte værditilvækst

Turismeforbruget på 118,2 mia. kr. skabte 33,7 mia. kr. i direkte værditilvækst. De 33,7 mia. kr. var således turismens direkte bidrag til produktionen i Danmark. Til sammenligning afledte turismen 50,2 mia. kr. i direkte værditilvækst i 2019, før pandemien.

For hver krone, der blev brugt af en turist i 2021, blev der således skabt en direkte værditilvækst på 29 øre mod 37 øre i 2019. Dette tal er et gennemsnit for hele turismen i Danmark. Forskellige typer af turisme skaber forskellig værdi, fordi forbrugssammensætningen og branchernes produktivitet er forskellig.

2.2.2 Turismens samlede værditilvækst med afledte effekter

Udover denne direkte værditilvækst sker der en betydelig værdiskabende effekt uden for turismeerhvervene, når man ser på den samlede værditilvækst. Dette skyldes i høj grad de indirekte og inducerede effekter. Det sker f.eks., når "turismevirksomheder" foretager indkøb og aflønning af arbejdskraft mv. Disse effekter medfører også en geografisk spredning.

Turismens samlede værditilvækst faldt fra 84,2 mia. kr. i 2019 til 57,8 mia. kr. i 2021. For hver brugt turismekrone i 2021 blev der skabt en samlet værditilvækst på 49 øre mod 61 øre i 2019.

2.2.3 Branchefordelt værditilvækst

Værditilvæksten for forskellige branchegrupper fremgår af tabel 2.2.1. Brancherne er opdelt i tre grupper, der følger retningslinjerne i turismesatellitregnskabet: "turismespecifikke brancher" (turismeerhverv), "turismeforbundne brancher" (detailhandel) og "ikke-turismespecifikke brancher" (andre erhverv). Turismeerhvervene er kendetegnet ved, at en væsentlig del af deres aktivitet er rettet mod turisme. Dette er særlig tydeligt for overnatningsbranchen, hvor 78 pct. af værditilvæksten skabes af turisme, jf. tabel 2.2.2.¹³

Turismen har en bred værdiskabelse i samfundet, idet turismeforbruget skaber stor værditilvækst i mange brancher ud over de turismespecifikke. Turismeerhvervene skabte en direkte værditilvækst på 16,5 mia. kr., svarende til 49 pct. af de direkte effekter, mens detailhandel stod for 24 pct. af de direkte effekter. Andre brancher stod for 27 pct.

Turismeerhvervene udgjorde en mindre andel af turismens samlede værditilvækst, når de afledte effekter regnes med. Ud af den samlede værditilvækst udgjorde turismeerhvervene 31 pct. Turismens samlede andel af værditilvæksten i detailhandlen var på nogenlunde samme niveau som for de direkte effekter med 21 pct., mens totaleffekternes andel for andre brancher var hele 48 pct. af de samlede effekter.

¹¹ Den korrekte nationaløkonomiske betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot betegnelsen "værditilvækst".

¹² Værditilvækst er lig med BNP i markedspriser fratrukket produktskatter og produktsubsidier. Forskellen mellem BNP og værditilvækst for dansk økonomi var på 328,4 mia. kr. i 2021. BNP var således 15 pct. større end værditilvæksten (se tabel NRHP fra Danmarks Statistik).

¹³ De sidste 22 pct. kan tilskrives forbrug fra lokale indbyggere og virksomheder, der også anvender mødefaciliteter, restauranter mv. på overnatningsstederne. Deres forbrug er lokalt forbrug og ikke turismeforbrug.

Tabel 2.2.1 Turismens værditilvækst med afledte effekter fordelt på brancher i 2021

	Direkte effekter	Fordeling	Samlede effekter	Fordeling
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	33.750	100	57.824	100
Turismeerhverv	16.494	49	17.817	31
Heraf:				
Overnatningssteder	4.326	13	4.426	8
Restauranter og værtshuse	6.138	18	6.615	11
Transportvirksomheder	3.193	9	3.709	6
Rejse-service	365	1	373	1
Kultur, forlystelser og sport	2.471	7	2.694	5
Detailhandel	7.985	24	12.008	21
Heraf:				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	95	0	267	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	485	1	1.128	2
Andre	7.405	22	10.613	18
Andre brancher	9.271	27	27.999	48
Heraf:				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje ¹	3.879	11	8.698	15
Erhvervsservice ²	174	1	4.469	8
Andre	5.218	15	14.833	26

Noter:

¹Branchen producerer bl.a. turisme*produktet* "udlejning af sommerhuse", der indgår i produktkategorien "overnatning".

²Branchen producerer bl.a. turisme*produktet* "biludlejning", der indgår i produktkategorien "transport".

2.2.4 Turismens andel af den totale værditilvækst

Turismens direkte værditilvækst svarede til 1,6 pct. af den totale værditilvækst i Danmark i 2021. Turismens samlede værditilvækst på 57,8 mia. kr. bidrog med 2,7 pct. af den totale værditilvækst i Danmark. Dette fremgår af tabel 2.2.2, der sammenholder turismens effekter på værditilvæksten med den totale værditilvækst i Danmark opdelt på branchegrupper.

Ved at kombinere turismens effekt på værditilvæksten og branchernes totale værditilvækst fremgår turismens andele, dvs. hvor stor en andel af branchens samlede værditilvækst, der skyldes turisme.

I 2021 bidrog turismen (inkl. afledte effekter) med knap 11 pct. af turismeerhvervenes totale værditilvækst. At andelen ikke er tæt på 100 pct. skyldes, at disse brancher også producerer til ikke-turister. F.eks. benytter lokale indbyggere i høj grad transport og restauranter. Desuden servicere turismeerhvervene ikke kun turister i Danmark (den interne turisme), men også en del af den udgående turisme (danskernes turisme i udlandet). F.eks. benytter danskere transport og rejse-service, når de rejser til udlandet.¹⁴

Som nævnt var overnatningsbranchen meget afhængig af turismen, der stod for 78 pct. af branchens samlede værditilvækst i 2021. For restaurationsbranchen udgør turismen 33 pct. af værditilvæksten. Andelen var noget lavere for transporterhvervene og for kultur, forlystelser og sport. Turismen bidrog med omkring 2 pct. af værditilvæksten uden for turismeerhvervene.

¹⁴ Dette forbrug indregnes ikke i turismens økonomiske betydning i Danmark.

Tabel 2.2.2 Turismens effekter på værditilvækst og andel af total værditilvækst fordelt på branchegrupper i 2021

	Turismeskabt værditilvækst		Total brancheværditilvækst	Turismens andel af værditilvæksten	
	Direkte effekt	Samlet effekt		Direkte effekt	Samlet effekt
	mio. kr.			pct.	
I alt	33.750	57.824	2.175.760	1,6	2,7
Turismeerhverv	16.494	17.817	164.714	10,0	10,8
Heraf:					
Overnatningssteder	4.326	4.426	5.646	76,6	78,4
Restauranter og værtshuse	6.138	6.615	20.209	30,4	32,7
Transportvirksomheder	3.193	3.709	116.749	2,7	3,2
Rejsseservice	365	373	-1.572*	-	-
Kultur, forlystelser og sport	2.471	2.694	23.681	10,4	11,4
Detailhandel	7.985	12.008	617.665	1,3	1,9
Andre brancher	9.271	27.999	1.393.381	0,7	2,0

* En negativ værditilvækst opstår hvis "Forbruget i produktionen" overstiger selve "produktionsværdien". Det skal bemærkes at der er øget usikkerhed i beregningerne af nationalregnskabet (og bruttoværditilvækst) på brancheniveau blandt andet på grund af usædvanlig store ubalancer mellem produktion og efterspørgsel ([nyhed fra Danmarks Statistik](#)). Værditilvæksten vist i denne tabel er således estimeret på baggrund af det tilgængelige, ikke-fuldt opdaterede, data. Desuden kan corona-effekter også være med til at skævvride tallene og forklare den negative værditilvækst. Grundet den negative samlede værditilvækst for posten rejsseservice kan turismens andel af værditilvæksten ikke beregnes her.

Appendiks 15 sammenligner turismens direkte værditilvækst med en række branchegrupper i nationalregnskabet.

2.3 Beskæftigelse

2.3.1 Turismens direkte effekt på beskæftigelsen

Turismeforbrugets direkte effekt på jobskabelsen svarede i 2021 til ca. 88.400 fuldtidsbeskæftigede mod 122.400 i 2019. Man skal være opmærksom på, at dette tal ikke afspejler det faktiske antal beskæftigede inden for turismeerhvervene, men er en modelberegning¹⁵ af, hvor meget fuldtidsbeskæftigelse turismeforbruget skaber.

Som det fremgår af tabel 2.3.1, skete 69 pct. af den direkte jobskabelse i turismeerhvervene, hvor der især blev skabt arbejdspladser inden for restaurationsbranchen. Uden for de typiske turismeerhverv blev der også skabt job inden for detailhandlen (21 pct. af den direkte beskæftigelseseffekt).

2.3.2 Turismens samlede effekt på beskæftigelsen

Medregnes de indirekte og inducerede effekter af turismeaktiviteten, skabte turismeforbruget i alt ca. 120.300 fuldtidsjob i 2021. Med 36.700 af disse fuldtidsjob, svarende til 31 pct., stod restauranter og værtshuse for den største andel.

Omkring 65.100 job, eller 54 pct. af den samlede beskæftigelseseffekt, blev skabt i turismeerhvervene. I forhold til turismens direkte effekt på beskæftigelsen, blev en relativt større andel af den samlede turismeskabte effekt på beskæftigelsen skabt uden for turismeerhvervene. Forskellen mellem de direkte og samlede effekter illustrerer spredningen af turismeeffekterne.

Derudover skabte turismen ca. 25.600 job i detailhandlen (21 pct.) og ca. 29.500 job i "andre brancher" (25 pct.).

¹⁵ Jf. afsnit 4.7 om LINE-modellen.

Tabel 2.3.1 Turismens beskæftigelse med afledte effekter fordelt på branchegrupper i 2021

	Direkte effekter årsværk	Fordeling pct.	Samlede effekter årsværk	Fordeling pct.
I alt	88.353	100	120.257	100
Turismeerhverv	60.799	69	65.072	54
Heraf:				
Overnatningssteder	13.701	16	14.016	12
Restauranter og værtshuse	34.090	39	36.747	31
Transportvirksomheder	3.491	4	4.154	3
Rejseservice	2.885	3	2.946	2
Kultur, forlystelser og sport	6.632	8	7.209	6
Detailhandel	18.893	21	25.649	21
Heraf:				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	93	0	151	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	858	1	2.007	2
Andre	17.941	20	23.491	20
Andre brancher	8.661	10	29.535	25
Heraf:				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	452	1	1.127	1
Erhvervsservice	302	0	7.657	6
Andre	7.907	9	20.751	17

2.3.3 Turismens andel af den totale beskæftigelse

Turismens samlede beskæftigelseseffekt svarede i 2021 til 3,9 pct. af den totale beskæftigelse i Danmark.

Turismens beskæftigelseseffekter er vist i tabel 2.3.2 sammen med den totale beskæftigelse i Danmark opdelt på branchegrupper.

Ved at kombinere turismens beskæftigelseseffekter og den totale branchebeskæftigelse fremgår turismens beskæftigelsesandele, dvs. hvor stor en andel af branchens samlede beskæftigelse, der skyldes turisme.

Turismen bidrog med 26 pct. af turismeerhvervets totale beskæftigelse. At andelen ikke er tæt på 100 pct. skyldes, at turismebrancherne også producerer til ikke-turister. Overnatningsbranchen var meget afhængig af turismen, der stod for ca. 78 pct. af branchens samlede beskæftigelse i 2021. Inden for rejseservice og restaurationsbranchen udgjorde turismen hhv. 72 pct. og 32 pct. af beskæftigelsen. Andelen var lavere for transporterhvervene og for kultur, forlystelser og sport.

Turismen bidrog med ca. 2 pct. af beskæftigelsen uden for turismeerhvervene, hvilket dækker 3 pct. i detailhandlen og over 1 pct. i andre brancher. Selvom turismens beskæftigelsesandel var lav, skabte turismen ikke desto mindre næsten 55.200 job uden for de traditionelle turismeerhverv.

Turismeerhvervenes totale beskæftigelse var ca. 247.800 årsværk. Dette svarede til 8,1 pct. af den totale danske beskæftigelse i 2021.

Tabel 2.3.2 Turismens beskæftigelseseffekter og andel af total beskæftigelse fordelt på branchegrupper i 2021

	Turismens beskæftigelseseffekt		Total branche- beskæftigelse	Turismens beskæftigelsesandel	
	Direkte effekt	Samlet effekt		Direkte effekt	Samlet effekt
	årsværk			pct.	
I alt	88.353	120.257	3.045.791	2,9	3,9
Turismeerhverv i alt	60.799	65.072	247.787	24,5	26,3
Overnatningssteder	13.701	14.016	18.007	76,1	77,8
Restauranter og værtshuse	34.090	36.747	113.884	29,9	32,3
Transportvirksomheder	3.491	4.154	50.531	6,9	8,2
Rejse-service	2.885	2.946	4.088	70,6	72,1
Kultur, forlystelser og sport	6.632	7.209	61.277	10,8	11,8
Detailhandel	18.893	25.649	797.498	2,4	3,2
Andre brancher	8.661	29.535	2.000.505	0,4	1,5

Note: Turismeandelen er beregnet som turismens beskæftigelseseffekt i forhold til den samlede beskæftigelse.

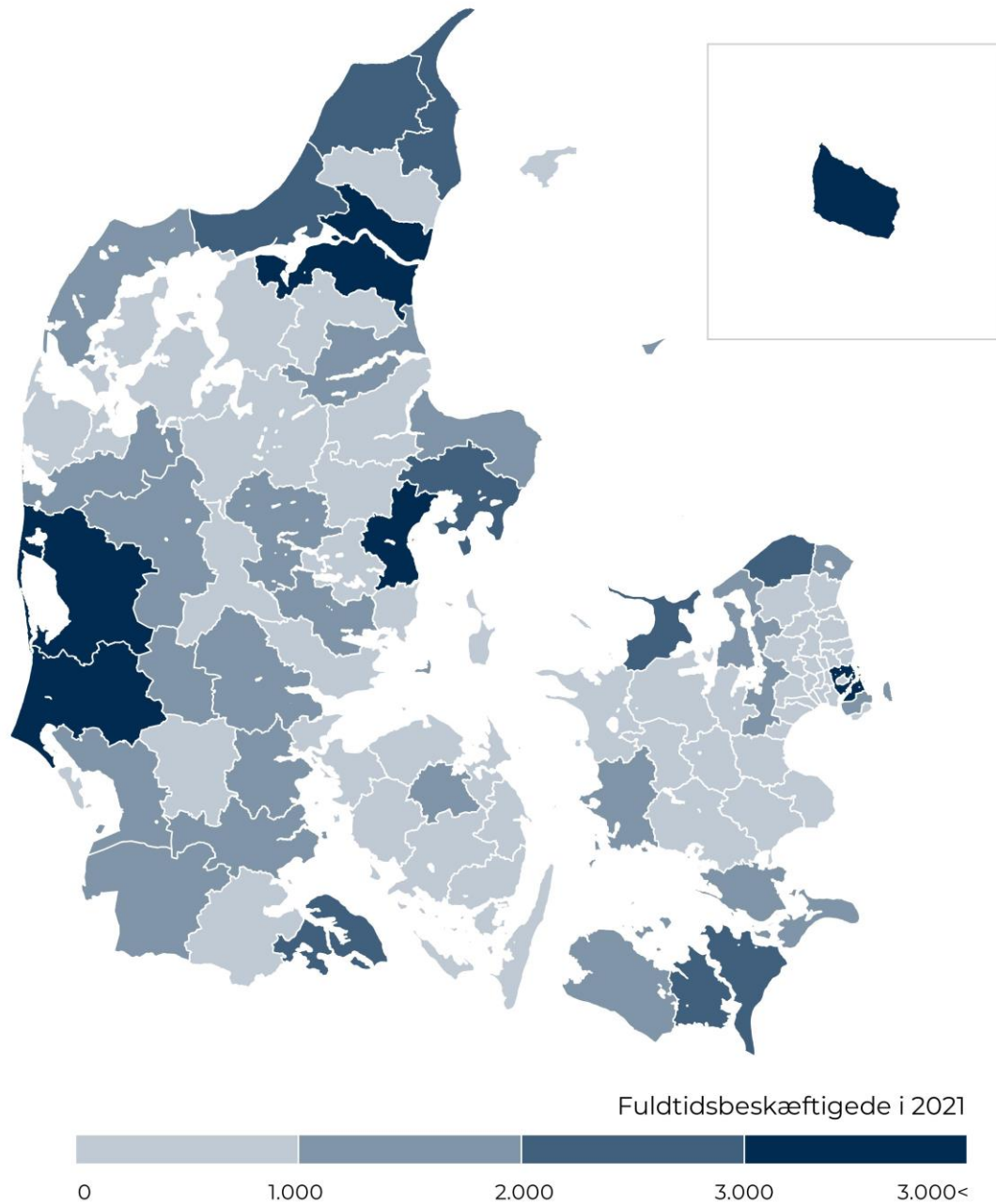
2.3.4 Turismens samlede effekt på beskæftigelsen i kommunerne

Turismen skabte beskæftigelse i hele landet. Figur 2.3.1 viser den samlede beskæftigelseseffekt fordelt på kommuner.¹⁶

Den gennemsnitlige beskæftigelseseffekt pr. kommune var på omkring 1.200 fuldtidsjob, men der var stor variation omkring dette gennemsnit. Turismen skabte inkl. afledte effekter således størst beskæftigelse i København, 18.800 årsværk, og mindst beskæftigelse i Vallensbæk, 53 årsværk.

¹⁶ Beskæftigelseseffekten i en given kommune er summen af effekter fra egen turisme, som forbliver i kommunen (intra-effekt), og den effekt kommunen modtager fra andre kommuners turisme (inter-effekt). Bemærk, at turismen i en given kommune ikke kun skaber beskæftigelse i samme kommune, men også i andre kommuner via spredningen af de samlede afledte effekter. Beskæftigelsen opgøres efter arbejdssted og ikke bopæl.

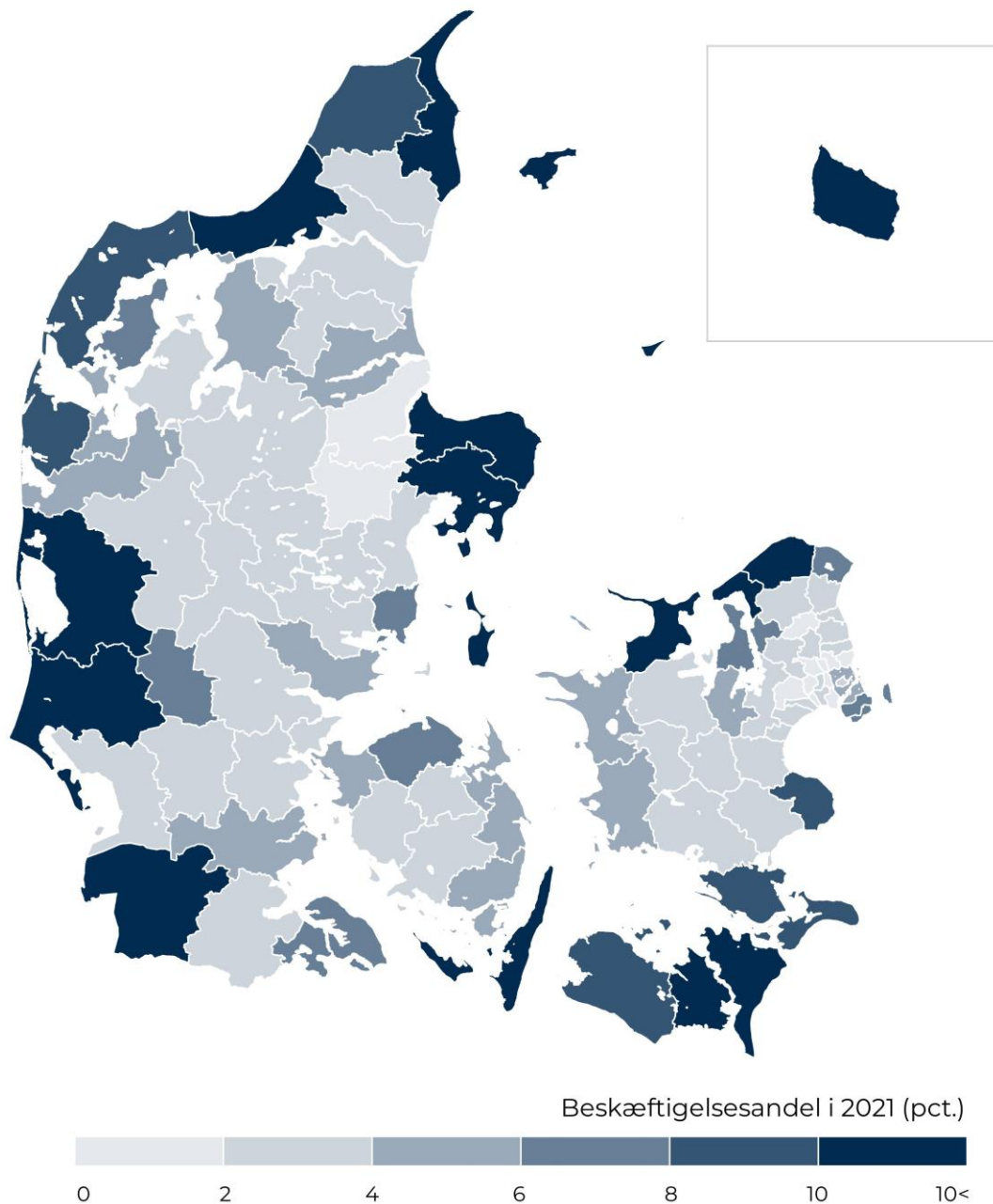
Figur 2.3.1 Turismens samlede beskæftigelse i kommunerne i 2021

Note: Opgjort som de samlede turismeafledte beskæftigelseseffekter, der indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

Figur 2.3.2 viser beskæftigelsesandele i kommunerne. Beskæftigelsesandelene viser, hvor stor en effekt turismen har på den samlede beskæftigelse i kommunerne. Turismen havde især stor betydning for beskæftigelsen i ø-kommuner som Fanø, Læsø, Samsø og Ærø.

Figur 2.3.2 Beskæftigelsesandele i kommunerne i 2021

Note: Opgjort som de samlede turismeafledte beskæftigelseseffekter, der indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

2.4 Skatteindtægter

Når turister bruger penge, skaber de et skattegrundlag for den offentlige sektor. Provenuet kommer fra moms og afgifter ved det direkte salg til turisterne og via personskatter,¹⁷ som de ansatte i turismeskabte job betaler til stat, kommune og kirke. Desuden bidrager virksomhederne via selskabsskatter.

Turismeforbruget genererede et samlet provenu på 43,7 mia. kr. i skatter og afgifter, svarende til 4,2 pct. af det samlede provenu fra skatter og afgifter, i Danmark i 2021.

Momsindtægterne på 19,3 mia. kr. udgjorde den største del af skatteprovenuet fra turismen, hvilket svarede til 44 pct. af de samlede indtægter. Herefter fulgte vareskatter/punktafgifter på 8,2 mia. kr. (19 pct.) samt statsskatter med 7,0 mia. kr. (16 pct.) og kommuneskatter på 6,9 mia. kr. (16 pct.). Tabel 2.4.1 viser turismens samlede effekt på skatter og afgifter.

Tabel 2.4.1 Fordeling af turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlet provenu 2021

	Samlet turismeafledt effekt	Fordeling	Turismens andel af samlede skatter og afgifter
	mio. kr.		pct.
I alt	43.661	100	4,2
Personskatter	14.102	32	1,4
Statsskatter	6.982	16	0,7
Kommuneskatter	6.929	16	0,7
Kirkeskatter	191	0	0,0
Vareskatter	29.559	68	2,8
Moms/merværdiafgift	19.309	44	1,9
Vareafgifter/punktafgifter	8.211	19	0,8
Selskabsskatter	2.039	5	0,2

2.5 Turismens effekter og andele 2019 og 2021

Tabel 2.5.1 viser en oversigt over turismens forskellige typer af afledte effekter i 2021 og 2019, dvs. under og før corona-pandemien. Det er desuden angivet, hvor stor en andel af den samlede værditilvækst, beskæftigelse og de samlede skatter, turismen udgjorde i 2019.

Inkl. afledte effekter ses det bl.a., at turismen stod bag 168.700 job i 2019, 84,2 mia. kr. i værditilvækst og 54,8 mia. kr. i skatteindtægter. Dette svarede til 5,6 pct. af den samlede beskæftigelse, 4,2 pct. af den samlede værditilvækst og 6,1 pct. af de samlede skatteindtægter.

Resultaterne i 2019, der strukturelt var et mere normalt turismeår, var ikke overraskende noget højere end i 2021, hvor turismen gennem året i varierende grad var underlagt forskellige restriktioner.

¹⁷ Skatterne inkluderer ikke grundskyld og ejendomsskatter.

Tabel 2.5.1 Turismens samlede effekter og andele af værditilvækst, beskæftigelse og skatter, 2019 og 2021

	Samlede turismeeffekter		Turismeandel	
	2019	2021	2019	2021
Bruttoværditilvækst	mia. kr.		pct.	
I alt	84,2	57,8	4,2	2,7
Turismeerhverv	31,8	17,8	26,4	10,8
Detailhandel	13,7	12,0	2,3	1,9
Andre brancher	38,7	28,0	3,0	2,0
Beskæftigelse	1.000 årsværk		pct.	
I alt	168,7	120,3	5,6	3,9
Turismeerhverv	96,2	65,1	35,2	26,3
Detailhandel	30,8	25,6	3,9	3,2
Andre brancher	41,8	29,5	2,2	1,5
Skatter og afgifter	mia. kr.		pct.	
I alt	54,8	43,7	6,1	4,2
Personskatter	20,3	14,1	3,8	2,3
Vareskatter	34,5	29,6	9,3	7,0

KAPITEL 3

Investeringer i turismen

3. Investeringer i turismen

En af turismesatellitregnskabet's anbefalede tabeller¹⁸ opgør faste bruttoinvesteringer i turismeerhverv og andre erhverv i fast realkapital. Da det er vanskeligt at identificere turismeinvesteringer er fokus på turismespecifikke faste aktiver og turisterhvervenes investeringer i ikke-turismespecifikke anlægsaktiver.

Det skal også bemærkes, at turismens faste bruttoinvesteringer i økonomien vedrører producerede anlægsaktiver, der drives af hjemmehørende producenter. Dette udelukker aktiver, der drives af ikke-beboere, f.eks. mobile aktiver som fly, tog, færger, krydstogtskibe, busser mm., der er afgørende for turismen, men ikke altid drives af fastboende.

De totale investeringer i dansk økonomi i 2019 var 491 mia. kr. Turismeinvesteringer i Danmark var på 10,5 mia. kr. Dette svarer til en andel på 2,1 pct. af de totale investeringer i Danmark. Kunst, kultur og spil havde den største andel af turismeinvesteringerne efterfulgt af investeringer i hoteller og restauranter. Det skal dog nævnes, at brancherne også servicerer borgerne, hvorved investeringer i turismespecifikke brancher i høj grad også tilkommer andre end turister.

Tabel 3.1.1 Faste bruttoinvesteringer i turismespecifikke faste aktiver efter branche 2019, mio. kr.

Branche	Investering i aktiv mio. kr.	Andel af turisme pct.	Andel af dansk økonomi pct.
Hoteller og restauranter	2.667	25,3	0,5
Rejsebureauer	244	2,3	0,0
Kunst, kultur og spil	5.330	50,6	1,1
Sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter	2.298	21,8	0,5
Turisme	10.539	100,0	2,1
Dansk økonomi i alt	490.867		100,0

Kilde: Danmarks Statistik, NABK69.

5,2 mia. kr. eller 50 pct. af turismebranchernes investeringer skete i intellektuelle rettigheder. Investeringerne kom hovedsageligt fra branchen kunst, kultur og spil. 2,7 mia. kr. blev investeret i ICT-udstyr, maskiner og inventar, hvoraf størstedelen kom fra hotel- og restaurantbranchen. 2,0 mia. kr. af investeringerne var i bygninger, der på tværs af dansk økonomi er det største investeringsaktiv.

Tabel 3.1.2 Turismespecifikke faste bruttoinvesteringer pr. aktiv og branche 2019, mio. kr.

Branche	I alt	Byg- ninger	Øvrige anlæg	Transport- midler	ICT-udstyr, maskiner og inventar	Intellektuelle rettigheder
Hoteller og restauranter	2.668	711	5	81	1.568	303
Rejsebureauer	243	0	0	2	44	197
Kunst, kultur og spil	5.329	309	1	11	399	4.609
Sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter	2.299	1.006	425	73	664	131
Turisme	10.539	2.026	431	167	2.675	5.240
Dansk økonomi i alt	490.867	189.918	48.053	48.057	76.616	128.194

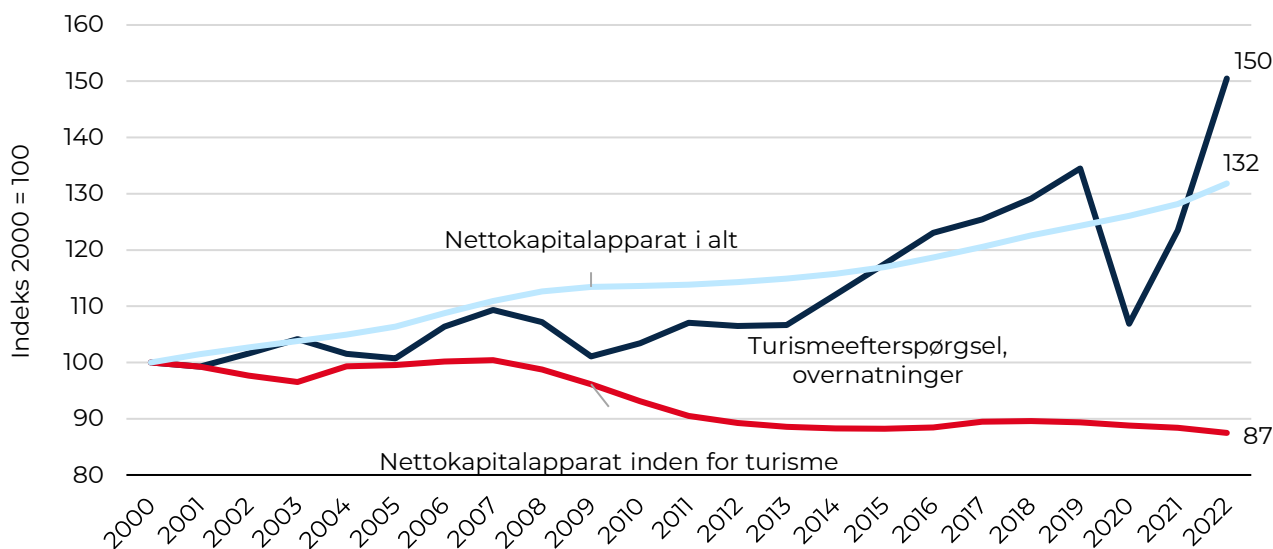
Kilde: Danmarks Statistik, NABK69.

¹⁸ Turismesatellitregnskabet's 10 tabeller findes i appendiks 11.

3.1. Langsigtet udvikling i turismens nettokapitalapparat

Målt på antal kommercielle overnatninger er turismen i Danmark steget med 50 pct. fra 2000 til 2022. I den samme periode faldt værdien af investeringerne inden for turismebrancherne med 13 pct., målt ved nettokapitalapparatet, dvs. beholdning af faste aktiver. Den langsigtede udvikling er vist i figur 3.1.1. Det fremgår desuden, at det samlede kapitalapparat på tværs af brancher er vokset 32 pct. i samme periode.

Figur 3.1.1 Udviklingen i turismeefterspørgsel (overnatninger) og nettokapitalapparat inden for turisme og i alt (2010-priser, indeks 2000 = 100)

Note: Turisme dækker brancherne hoteller og restauranter, rejsebureauer, kunst, kultur og spil samt sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter.

Kilde: Danmarks Statistik, NABK69 og TURIST.

Figuren indikerer, at turismen investeringsmæssigt er et underprioriteret område, idet investeringer i faste aktiver over årene hverken har fulgt den generelle investeringsudvikling eller turismeefterspørgslen. Nettokapitalapparatet inden for turismespecifikke brancher er endda på et lavere niveau end i 2000. Kapitalapparatet for hoteller og restauranter, som er den mest turismespecifikke branche, er til sammenligning steget 6 pct. fra 2000 til 2022 i faste priser.

Løbende investeringer og vedligeholdelse af kapitalapparatet er vigtigt for fortsat at kunne tilbyde turister og borgere attraktive, relevante og varierede produkter og for undgå nedslidning.

© Jakob Vingtoft

KAPITEL 4

Bag om rapporten

4. Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2021" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget medfører. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.¹⁹

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet og LINE-modellen.

Figur 4.1.1 Opbygning af turismesatellitregnskab og LINE-model

4.1 Beregning af turismeforbrug

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet:

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til Center for Regional- og Turismeforskning, CRT
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser²⁰
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede satellitregnskab.

4.1.1 Beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017, hvor der spørges til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 14.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehus og lystbådehavne. Af disse var 9.700 udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen er repræsentativ for turismen i Danmark på de fem overnatningsformer. I Turistundersøgelsen svarer turisterne på, hvor mange penge de bruger, og på hvad. En samlet oversigt over kilder til døgnforbrug kan ses i appendiks 13.

¹⁹ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

²⁰ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 20 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 20 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 20 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Hovedstaden og "resten af landet". Hvis der er 20 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Hovedstaden" døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette på hele landet. Hvis der er 20 interview på hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 20 interview på landsplan, bliver døgnforbruget for nationaliteten gennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen, hvis reglen om de 20 interview stadig ikke er opfyldt.

Overstående metode er brugt i TSA-sammenhænge, og disse døgnforbrug bruges for hver overnatningsform og nationalitet. Appendiks 7 viser døgnforbruget. Tabellen viser kun døgnforbrug for kombinationer med 20 observationer i hver celle fra Turistundersøgelsen 2017. I praksis er de blanke felter i tabellen udfyldt med det gennemsnitlige udenlandske døgnforbrug for en given overnatningsform i en given region som nævnt ovenfor.

4.1.2 Beregning af døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger Turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del udgifter betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder f.eks. kongres- og konferencegæster, messedeltagere, faglige studierejser og belønningsrejser. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug - det såkaldte MICE-tillæg²¹ - og lægger det oven i døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med mødet. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

4.2.1 Tabeller i turismesatellitregnskabet

Analyserne af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat, og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Det officielle turismesatellitregnskab indeholder 10 tabeller, hvoraf alle er mere eller mindre repræsenteret i denne rapport. Tabel 4.2.1 viser de tabeller, der indgår. Tabel 1-6 er de vigtigste.

²¹ MICE står for meetings, incentives, conventions, og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

Tabel 4.2.1. Officielle tabeller i et turismesatellitregnskab			
Tabel	Beskrivelse	Note	Indgår i dansk RTSA
1	Indgående turisme (udlændinge i Danmark)	En del af den samlede efterspørgsel – en del af eksporten	Ja
2	Indenlandsk turisme (danskere i Danmark)	En del af danskernes private forbrug	Ja
3	Udgående turisme (danskere i udlandet)	Ikke knyttet til andre TSA-tabeller – en del af importen	Delvist
4	Internt turismeforbrug	Sammenlægning af tabel 1 og 2 og tilføjelse af indenlandske forretningsrejser	Ja
5	Produktion af turismevarer	F.eks. produkter og serviceydelser af turismespecifikke brancher, men også andre	Ja
6	Internt udbud og turismeforbrug pr. produkt	Sammenlægning af tabel 4 og 5	Ja
7	Beskæftigelse	Antal beskæftigede i turismespecifikke brancher – dvs. set fra udbudssiden	Ja
8	Investeringer	Investeringer i turismespecifik fast realkapital - f.eks. hoteller, restauranter m.v.	Ja
9	Offentligt turismeforbrug	Offentligt forbrug til turismespecifikke formål – f.eks. markedsføring, turistinformation, markedsresearch o. lign.	Nej
10	Ikke-monetære indikatorer	Antal ankomster, overnatninger, og overnatningssteder	Ja

Resultaterne fra turismesatellitregnskabet opstillet på denne måde kan ses i appendiks 11.

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabets data, f.eks. må turisternes totale forbrug på hoteller, der af Visit-Denmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabets opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

4.2.2 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregnes turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 15 forskellige typer af overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, lejet helårsbolig, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (opdelt på forretning og ferie, hvor hvert endagsbesøg tæller som et døgn/én overnatning).

I appendiks 12 og 13 findes en oversigt over hvilket datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

Overnatningstallene kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Oplysninger stammer fra forskellige kilder.

Opgørelsen af **dansk endagsturisme** kræver en præcis afgrænsning af denne turismeform, da definitionen heraf har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden

til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år – især for forretningsrejsende på kommuneniveau. For at sikre soliditet i analysen beregnes endagsrejser som flerårige glidende vægtede²² gennemsnit. For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2019-2021). For forretningsrejser bruges et femårigt glidende vægtet gennemsnit (2017-2021).

Fordelingen på kommuner er sket på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2011-2021). Der er beregnet en kommunematrix, der viser bopæls- og destinationskommune. Antal rejser på kommuneniveau beregnes ved at gange de nationale rejser på kommunematrixen.

Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommune indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at borgere fra Frederiksberg, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum tre timers varighed inklusive transport og med minimum en times ophold på destinationen. Samlet svarer antallet af endagsferieture til, at hver dansker i gennemsnit tog 8,1 af disse om året.

Døgnforbruget er i overvejende grad indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.3 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) andet.

I appendiks 14 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turismerelaterede".

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark – dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Dataændringer og nye data

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2020, udgivet i 2022. Fokus i rapporten er på turismeforbruget 2021, der på mange måder var et unormalt år – og andet år i skyggen af corona-pandemien. Pga. enkelte dataændringer er 2019-2020 revideret. 2019 er flere steder rapporteret som sammenligningssår inden corona. Ændringerne er uddybet nedenfor.

Det samlede turismeforbrug revideret ned fra 139,2 mia. kr. til 137,0 i 2019 og fra 103,7 til 102,5 mia. kr. i 2020. Det svarer til ændringer i størrelsesordenen -1,6 pct. i 2019 og -1,2 pct. i 2020. De relative ændringer kan dog være eller større eller mindre på lokalt niveau.

Herudover er den turismeskabte beskæftigelse revideret ned fra 174.700 til 168.700 årsværk i 2019 inkl. afledte effekter og fra 128.500 til 121.100 i 2020. Årsagerne til revisionen af 2019-2020-tal findes i nedenstående afsnit.

²² Vægtene halveres hvert år bagud.

4.3.2 Modelændringer

Fejlrettelse af forbrugsgrupper i modellen

Der er sket en fejlrettelse af turismeforbruget i CRT's model for specifikke forbrugsgrupper, som både har effekt på turismeforbruget og de afledte økonomiske effekter. Ændringerne retter op på, at transportforbrugsgrupper i turismeforbruget blev dobbelttalt, mens andre grupper blev reduceret i overgangen fra simple omsætningsberegninger (overnatninger ganget døgnforbrug) til turismeforbrugets nationalregnskabsbaserede produktfordeling. Samlet er der tale om en nedjustering i turismeforbruget og de afledte effekter heraf.

Fejlrettelsen gør sig primært gældende for de udenlandske hotel – ferie og hotel – forretning overnattende, som har et højt døgnforbrug af transporttjenesterne, og det er især forbruget i København, som bliver påvirket.

Herudover er mængden af endagsturister opdateret med DTU's seneste Transportvaneundersøgelse, hvilket har nedjusteret turismeforbruget marginalt.

Korrektion i udregning af det lokale privatforbrug

Der er i den seneste modelversion foretaget en præcisering i udregningen af det lokale privatforbrug, dvs. den del af privatforbrug der ikke er fra turister, så det nu summerer til det samlede privatforbrug, når man summerer det med turismeforbruget. Det lokale privatforbrug angiver, hvor meget lokalbefolkningen i en kommune forbruger på de forskellige forbrugs- og produktgrupper.

Denne ændring har ikke betydning for selve turismeforbruget, men nedjusterer samlet de afledte økonomiske effekter af turismen. Årsagen er, at et ændret lokalt privatforbrug ændrer efterspørgselsfunktionen i modellen.

Coronapåvirkning af indsamlede nationalregnskabstal

Samtidig har corona-pandemien og nedlukninger af samfundet udfordret de normale praksisser omkring dataindsamling af nationalregnskabsdata og udregning af turismeforbrug, hvilket har medført forsinkelser og revisioner.

Da ikke alle data været tilgængelige har det været nødvendigt at estimere produktionstal af visse forbrugsgruppers udvikling på basis af mere aggregerede størrelser. Forbrugsgrupperne er essentielle, da turisternes forbrug bliver afstemt med disse.

Det gælder bl.a. turistforbrugets andel af det samlede udbud af hotel-overnatningsproduktet, der i 2019 og 2020 er nedjusteret.

Da det ikke var muligt at indsamle forbrugsdata via Turistundersøgelsen i hverken 2020 eller 2021, er døgnforbrugstal fra seneste undersøgelse i 2017 desuden fremskrevet med prisudviklingen i turismeprodukterne.

Forbeholdene tillægger generelt turismeforbrugstallene en større usikkerhed end sædvanligt.

4.4 Estimat på turismeforbruget 2022

For at kunne belyse udviklingen i dansk turisme på et mere aktuelt grundlag har VisitDenmark udviklet en model, der kan give foreløbige estimater af turismeforbruget 2022. I rapporten henvises således til turismeforbruget 2022 enkelte steder. 2022-tallene følger ikke satellitregnskabsmetoden, men fremskriver turismeforbruget med udviklingen i overnatningstal og priser.

Stigende priser gennem 2022 spiller en rolle for forbrugstallene, der i rapporten er opgjort i årets priser. Den store fremgang i turismeforbruget 2021-2022 afspejler ikke kun en realfremgang, men også generelle prisstigninger. Sammenlignes 2022 med 2021 driver stigende priser i turistdøgnforbruget i gennemsnit 10 pct. af udviklingen, mens det generelle forbrugerprisindeks steg 8 pct.

Især steg priser på hotelovernatning, fødevarer og benzin med hhv. 15, 12 og 29 pct., hvilket drev den markante vækst.

Kilderne til overnatninger/besøg og døgnforbrug opdateres når resultater af nye undersøgelser kan implementeres. Derfor erstatter resultater i denne rapport tidligere udgivne tal, ligesom døgnforbrug fra Turistundersøgelsen 2022 erstatter de prisdremskrevne 2022-estimer i denne rapport.

Det foreløbige turismeforbrug 2022 skal derfor snarere ses som et supplement end en erstatning for de endelige 2022-resultater, der udgives i 2024 og som vil afvige fra de foreløbige estimater som opdateret data bliver tilgængeligt.

4.5 Større revision næste år

Forbrugstillene gennemgår en større revision næste år med nye data for døgnforbrug fra Turistundersøgelsen 2022, privat feriehusbrug og -udlejning fra Sommerhusundersøgelsen 2022 samt foreløbige udenlandske endagsturisters forbrug fra Endagsundersøgelsen 2023.

De to sidstnævnte undersøgelser spørger ind til årene 2019-2022 for at afdække udviklingen tilbage til 2019, før corona. Hermed kan forbruget fra turister i eget/lånt feriehus og på endagsbesøg fra andre lande opgøres mere præcist end nuværende tal, der antager, at udviklingen har fulgt udviklingen i kommerciel turisme.

4.6 Usikkerhed i turismøkonomiske beregninger

De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeeffekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.²³

En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejder LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsserier og fremskrivninger for ikke-endelig data af bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2019 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turisten overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner - i kraft af f.eks. attraktioner - alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene - især på regionalt og lokalt niveau.

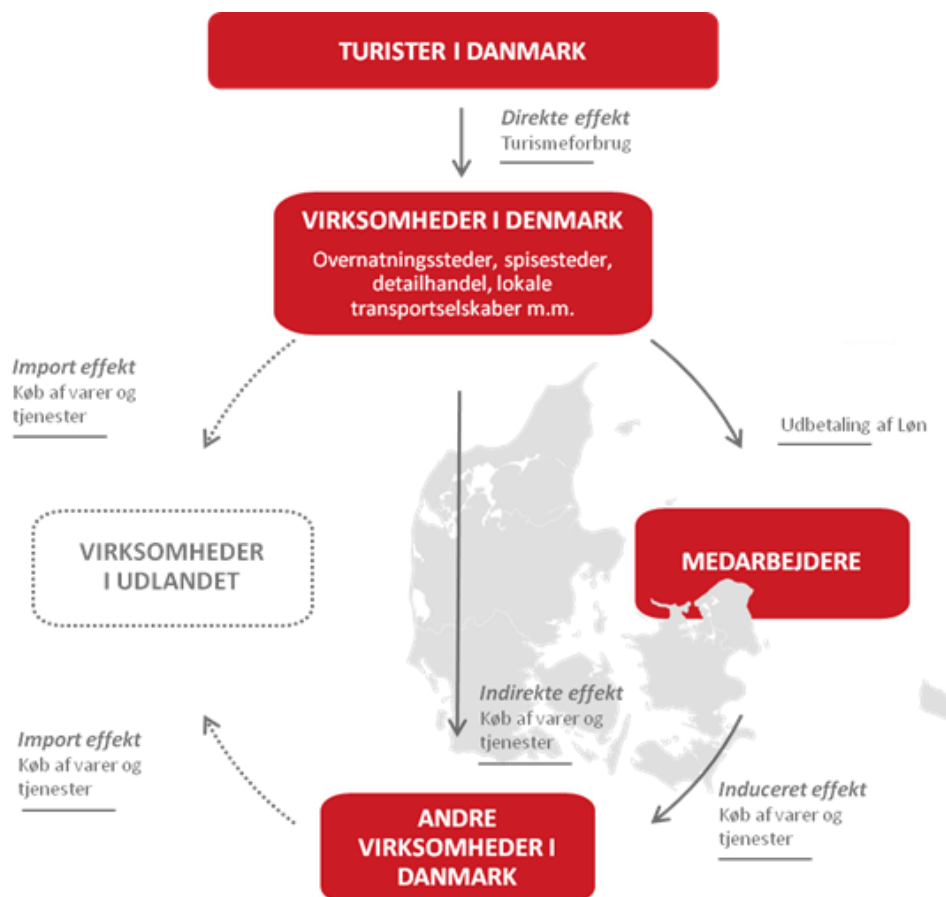
4.7 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,²⁴ som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.7.1 illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

²³ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

²⁴ VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller, som f.eks. ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

Figur 4.7.1 Det turismøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug, f.eks. har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre. De virksomheder, som turistene har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

4.7.1 LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model.²⁵

²⁵ CRT publicerede i 2016 notatet "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismøkonomiske effekter.

Ud over den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turismemultiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.). VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

4.7.2 Turismeafledte effekter i 2020 og 2021

De turismeafledte effekter såsom beskæftigelsen i årene 2020 og 2021 blev i høj grad påvirket af nedlukninger og begrænsninger i turisters mobilitet. Man skal derfor være varsom med at lægge for meget vægt på unormale bevægelser i effekterne disse år.

Et eksempel er produktivitetsudviklingen i hotel og restaurationsbranchen. Virksomhederne var i 2020 tøvende med at afskedige medarbejdere, da der var en formodning om, at krisen var midlertidig, og da der generelt er store omkostninger forbundet med at fyre og hyre personale. Modsat har det i 2021 været svært at øge beskæftigelsen i takt med at omsætningen igen begyndte at stige.

Udviklingen kan aflæses af produktivitetstallene som angiver produktionsværdien eller bruttoværditilvæksten i forhold til mængden af arbejdskraft (eller erlagte arbejdstimer). Som konsekvens faldt produktiviteten per beskæftiget fra 2019 til 2020 med 19 pct., da produktionen faldt markant mere end beskæftigelsen, bl.a. som følge af lønkompensationsordninger, der gjorde virksomhederne i stand til at fastholde arbejdskraften. I 2021 steg produktiviteten 22 pct. i forhold til 2020 på trods af et stadigt vigende antal besøgende og udfordringer ved at tiltrække arbejdskraft. Lønkompensationsordningen holdt godt nok medarbejderne i beskæftigelse, men de ansatte lagde et lavere antal arbejdstimer end under normale forhold.

Man kan sammenholde udviklingen i produktivetsvæksten med udviklingen i turismeforbrugsmultiplikatoren som udtrykker, hvor mange beskæftigede der kræves per mio. kr. i turismeforbrug – en form for inverst produktivetsmål. Det noteres, at multiplikatoren ligeledes skifter kraftigt fra et niveau på 1,18 beskæftigede pr. mio. kr. i turismeforbrug i 2020 til et niveau på 1,02 beskæftigede pr. mio. kr. i 2021.

© Daniel Villadsen

APPENDIKS

Appendiks

Appendiks 1. Turismeforbrug i kommunerne

Turismeforbrug og turismeandel, Region Hovedstaden 2021

	Turismeforbrug				Samlet udbud af varer og tjenester mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
	I alt	Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Endagsrejsende		
Hele regionen	38.115	20.043	5.545	12.527	2.623.638	1,5
København	18.291	11.725	731	5.835	1.205.923	1,5
Bornholm	3.643	2.638	855	151	31.789	11,5
Gribskov	2.061	762	1.001	299	22.590	9,1
Helsingør	1.532	741	206	585	37.322	4,1
Tårnby	1.431	894	71	466	55.847	2,6
Halsnæs	1.071	327	553	191	26.138	4,1
Frederikssund	1.043	246	494	303	32.739	3,2
Frederiksberg	954	338	197	419	71.016	1,3
Hillerød	824	181	90	553	76.087	1,1
Rudersdal	785	381	148	257	61.851	1,3
Gentofte	683	191	158	335	180.256	0,4
Lyngby-Taarbæk	616	233	74	309	76.403	0,8
Gladsaxe	556	31	126	398	133.415	0,4
Høje-Taastrup	467	150	129	187	84.337	0,6
Fredensborg	431	97	38	296	29.244	1,5
Hørsholm	406	133	26	247	24.601	1,6
Brøndby	383	168	49	165	46.673	0,8
Hvidovre	377	147	63	166	55.890	0,7
Ballerup	368	108	71	189	127.821	0,3
Furesø	349	54	77	218	25.721	1,4
Egedal	330	24	122	184	24.103	1,4
Glostrup	280	118	34	128	42.296	0,7
Dragør	225	84	20	121	5.108	4,4
Rødovre	221	88	36	96	24.301	0,9
Allerød	211	22	15	174	28.372	0,7
Albertslund	184	46	63	75	31.930	0,6
Herlev	175	35	52	88	35.774	0,5
Ishøj	164	78	26	60	15.662	1,0
Vallensbæk	54	5	17	32	10.428	0,5

Note: Kommercielle overnatningsformer: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lystbådehavne, festival, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig.

Ikke-kommercielle overnatningsformer: eget sommerhus, lånt sommerhus, familie/venner.

Turismeforbrug og turismeandel, Region Sjælland 2021

	Turismeforbrug				Samlet udbud af varer og tjenester mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
	I alt	Kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Ikke-kommercielle overnatningsformer	Endagsrejsende		
Hele regionen	13.630	5.794	3.806	4.030	631.422	2,2
Guldborgsund	2.158	1.447	537	175	38.388	5,6
Odsherred	2.133	651	1.191	291	25.323	8,4
Lolland	1.228	668	368	192	30.751	4,0
Vordingborg	1.114	566	276	272	25.069	4,4
Slagelse	1.079	430	223	426	60.480	1,8
Kalundborg	892	321	295	275	95.092	0,9
Roskilde	869	273	85	512	72.346	1,2
Næstved	844	310	142	392	47.540	1,8
Holbæk	588	191	158	239	45.511	1,3
Køge	518	169	44	304	52.863	1,0
Stevns	443	209	110	124	10.526	4,2
Ringsted	429	129	35	264	27.231	1,6
Faxe	353	172	103	78	24.990	1,4
Greve	339	69	87	183	30.458	1,1
Sorø	254	104	28	122	16.089	1,6
Lejre	249	75	88	86	17.601	1,4
Solrød	139	10	35	94	11.164	1,2

Note: Kommercielle overnatningsformer: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lystbådehavne, festival, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig.

Ikke-kommercielle overnatningsformer: eget sommerhus, lånt sommerhus, familie/venner.

Turismeforbrug og turismeandel, Region Syddanmark 2021

	Turismeforbrug				Samlet udbud af varer og tjenester mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
	I alt	Kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Ikke-kommercielle overnatningsformer	Endagsrejsende		
Hele regionen	26.396	15.975	4.008	6.413	1.240.141	2,1
Varde	4.660	3.757	647	256	44.810	10,4
Tønder	2.058	1.468	287	304	38.959	5,3
Sønderborg	2.032	1.252	329	451	80.662	2,5
Vejle	1.885	832	291	762	102.219	1,8
Odense	1.825	806	213	806	179.643	1,0
Kolding	1.681	784	275	622	114.449	1,5
Esbjerg	1.433	761	129	543	117.273	1,2
Haderslev	1.264	575	277	412	39.406	3,2
Billund	1.086	862	48	176	82.533	1,3
Middelfart	976	528	119	329	39.081	2,5
Svendborg	895	502	177	216	38.135	2,3
Aabenraa	851	417	181	254	70.057	1,2
Fanø	835	654	151	30	2.391	34,9
Fredericia	828	341	84	403	101.943	0,8
Nyborg	650	294	57	299	22.598	2,9
Langeland	636	511	100	25	11.846	5,4
Nordfyns	598	401	140	56	20.762	2,9
Faaborg-Midtfyn	587	389	97	100	34.699	1,7
Assens	490	245	122	122	33.183	1,5
Kerteminde	482	195	224	63	23.967	2,0
Vejen	382	162	43	177	37.994	1,0
Ærø	264	241	16	7	3.532	7,5

Note: Kommercielle overnatningsformer: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lystbådehavne, festival, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig.

Ikke-kommercielle overnatningsformer: eget sommerhus, lånt sommerhus, familie/venner.

Turismeforbrug og turismeandel, Region Midtjylland 2021

	Turismeforbrug				Samlet udbud af varer og tjenester mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
	I alt	Kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Ikke-kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Endagsrejsende		
Hele regionen	23.106	11.858	5.067	6.182	1.423.347	1,6
Aarhus	4.721	2.239	429	2.053	399.189	1,2
Ringkøbing-Skjern	4.180	2.879	896	405	113.119	3,7
Syddjurs	2.157	987	848	323	28.956	7,5
Norrdjurs	1.522	712	406	404	26.617	5,7
Herning	1.428	491	205	733	99.460	1,4
Silkeborg	1.144	572	186	386	81.124	1,4
Holstebro	1.097	686	233	179	60.053	1,8
Lemvig	978	635	278	65	27.702	3,5
Horsens	949	335	171	443	94.936	1,0
Viborg	843	318	280	245	112.914	0,7
Hedensted	774	387	240	147	43.982	1,8
Skive	616	315	229	72	40.380	1,5
Skanderborg	541	230	119	191	65.463	0,8
Randers	536	215	139	182	74.606	0,7
Odder	468	228	169	71	13.417	3,5
Ikast-Brande	357	125	68	164	73.685	0,5
Samsø	344	260	73	11	3.093	11,1
Struer	293	180	64	49	15.255	1,9
Favrskov	159	64	35	60	49.395	0,3

Note: Kommercielle overnatningsformer: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lystbådehavne, festival, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig.

Ikke-kommercielle overnatningsformer: eget sommerhus, lånt sommerhus, familie/venner.

Turismeforbrug og turismeandel, Region Nordjylland 2021

	Turismeforbrug				Samlet udbud af varer og tjenester mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
	I alt	Kommercielle overnatningsformer mio. kr.	Ikke-kommercielle overnatningsformer	Endagsrejsende		
Hele regionen	16.954	11.254	3.207	2.493	571.669	3,0
Aalborg	3.166	1.640	590	937	225.814	1,4
Jammerbugt	3.010	2.226	617	167	27.203	11,1
Frederikshavn	2.852	2.159	423	270	59.741	4,8
Hjørring	2.754	1.953	570	231	63.105	4,4
Thisted	1.743	1.231	387	125	45.157	3,9
Mariagerfjord	1.060	598	292	169	46.988	2,3
Vesthimmerlands	889	510	121	259	35.317	2,5
Morsø	579	463	56	61	18.859	3,1
Rebild	360	148	30	182	22.535	1,6
Brønderslev	272	138	52	82	25.503	1,1
Læsø	269	188	70	11	1.446	18,6

Note: Kommercielle overnatningsformer: hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem, lystbådehavne, festival, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig.

Ikke-kommercielle overnatningsformer: eget sommerhus, lånt sommerhus, familie/venner.

Appendiks 2. Turismens forretningsområder

Turismeforbrug fordelt på forretningsområde og overnatningsform 2021

	Turismeforbrug			
	I alt	Kyst- og naturturisme	Storbyturisme mio. kr.	Erhvervs- og mødeturisme
Hele landet	118.202	70.851	22.306	25.045
Kommerciel	64.923	40.296	12.900	11.727
Hotel - ferie	15.743	7.140	8.603	-
Hotel - forretning	11.727	-	-	11.727
Feriecentre	1.956	1.932	24	-
Camping	7.950	6.773	1.178	-
Vandrerhjem	1.607	634	973	-
Lejet feriehus	20.873	20.434	438	-
Lystbåde	916	792	124	-
Deleøkonomiske platforme	4.134	2.588	1.546	-
Festival	0	-	-	-
Krydstogt	17	4	13	-
Ikke-kommerciel	53.279	30.555	9.406	13.317
Eget feriehus	12.085	11.237	848	-
Lånt feriehus	2.365	2.264	101	-
Familie/Venner	7.183	4.981	2.202	-
Endagsturister - ferie	18.328	12.073	6.255	-
Endagsturister - forretning	13.317	-	-	13.317

Note: 0 = under 500 mio. kr.

Appendiks 3. Samlede antal overnatninger 2021 (1.000)

	Udlandet i				Belgien og												
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	Holland	Indien	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge	
Alle overnatninger og endagsb	192.892	145.872	47.020	60	264	96	30	89	1.064	2.960	32	59	433	21	38	2.516	
Alle overnatninger	134.595	98.392	36.203	60	264	96	30	89	1.064	2.960	32	59	433	21	38	1.994	
(1.000)	57.130	38.004	19.126	7	128	8	11	48	169	774	19	32	168	6	15	441	
Hotel-ferie	7.566	5.860	1.705	3	44	4	5	25	77	103	9	17	72	3	9	154	
Hotel-forretning	4.826	3.775	1.051	2	25	2	4	17	41	72	8	9	44	2	5	94	
Feriecentre	3.425	2.982	443	0	12	0	0	1	2	107	0	0	1	0	0	34	
Camping	12.146	9.809	2.336	0	33	0	0	1	14	225	0	0	14	0	0	64	
Vandrerhjem	1.540	1.067	473	2	14	2	2	4	34	29	2	5	37	1	1	13	
Lejet feriehus	26.545	13.864	12.680	0	0	0	0	0	0	216	0	0	0	0	0	73	
Lystbåde	1.083	646	437	0	2	0	0	1	1	21	0	0	0	0	0	9	
Andre/ældre undersøgelser	135.762	107.868	27.894	53	135	89	19	42	894	2.186	13	28	265	15	23	2.074	
Lejet helårsbolig	2.750	1.311	1.439	6	39	3	7	8	77	102	0	8	29	1	4	47	
Festival	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Krydstogt	39	0	39	1	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	
Eget feriehus	50.716	50.716	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Lånt feriehus	8.361	8.361	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Familie/venner	15.598	0	15.598	47	94	85	12	34	817	2.082	13	20	236	14	20	1.505	
<i>Endagsturister - ferie</i>	<i>53.046</i>	<i>42.229</i>	<i>10.817</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	522	
<i>Endagsturister - forretning</i>	<i>5.252</i>	<i>5.252</i>	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Storbri-											Østeuropa i øvrigt	Europa i øvrigt	Amerika i øvrigt	Asien i øvrigt	Andre lande
	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	tannien	Sverige	Sydkorea	Tyskland	USA	Østrig					
Alle overnatninger og endagsb	1.059	133	22	443	386	1.270	6.720	5	22.015	2.360	119	625	1.021	243	343	2.593
Alle overnatninger	1.059	133	22	443	386	1.270	1.828	5	17.233	2.360	119	625	1.021	243	343	1.972
	138	26	12	143	108	220	638	3	14.872	207	55	194	180	28	60	417
Hotel-ferie	46	11	6	54	50	112	236	1	321	109	22	78	90	7	27	10
Hotel-forretning	37	7	5	28	24	77	143	1	177	73	15	58	48	4	26	6
Feriecentre	10	1	0	10	1	4	62	0	172	4	1	4	14	0	1	0
Camping	19	1	0	37	3	8	50	0	1.825	2	10	12	9	0	1	7
Vandrerhjem	22	6	1	11	29	18	29	0	100	19	6	41	20	16	6	3
Lejet feriehus	0	0	0	0	0	0	75	0	11.939	0	0	0	0	0	0	378
Lystbåde	4	0	0	3	0	2	42	0	337	1	1	0	0	0	0	13
Andre/ældre undersøgelser	921	108	10	300	278	1.050	6.082	2	7.144	2.153	64	431	840	214	282	2.176
Lejet helårsbolig	33	6	2	36	31	60	45	2	613	100	14	88	40	15	17	7
Festival	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krydstogt	0	0	0	1	0	5	5	0	12	8	3	0	0	0	0	0
Eget feriehus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lånt feriehus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Familie/venner	888	102	8	263	247	985	1.140	0	1.736	2.045	47	344	801	199	265	1.548
<i>Endagsturister - ferie</i>	0	0	0	0	0	0	4.892	0	4.782	0	0	0	0	0	0	621
<i>Endagsturister - forretning</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Note: endagsturister er angivet i antal besøg.

0 = under 500 overnatninger.

Appendiks 4. Turisternes opholdslængder 2021 (gennemsnitlige antal overnatninger)

	I alt	Udlandet i			Belgien og		Canada	Finland	Frankrig	Holland	Indien	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
		Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien										
Kommerciel turisme	4,0	3,6	5,3						3,8							2,5
Hotel-ferie	1,8	1,8	2,2	2,8	2,2	2,9	2,7	2,4	3,4	2,5	2,2	2,2	2,8	2,3	2,3	1,8
Hotel-forretning	1,8	1,7	2,2	2,8	2,1	4,7	2,4	2,0	2,9	1,9	4,2	2,3	2,3	3,0	3,6	2,3
Feriecentre	3,4	3,3	4,5	4,4	4,2	5,1	3,5	4,1	4,1	6,8	3,5	3,6	4,7	4,5	5,6	3,6
Camping	5,8	6,7	3,7	3,0	2,9	2,9	2,3	2,3	2,6	3,2	2,8	2,4	4,0	3,9	3,4	3,2
Vandrerhjem	2,5	2,6	2,3	2,8	2,1	2,8	2,7	2,2	2,2	2,3	2,3	2,2	2,6	2,9	2,0	1,9
Lejet feriehus	7,6	6,4	9,5							8,4						8,2
Lystbåde	5,0	4,8	5,4	4,7	5,3		5,0	5,0	5,3	8,1			4,9			3,2
Andre/ældre undersøgelser																
Lejet helårsbolig	3,1	3,1	4,7	4,8	4,6	5,0	5,0	4,6	4,6	4,6		4,6	4,6	4,8	4,8	4,8
Festival																
Krydstogt	6,0	6,0														
Eget feriehus	8,0	8,0														
Låntferiehus	4,3		4,3	7,1	2,8	9,6	4,2	4,0	4,0	6,0	1,1	4,4	5,2	5,8	7,7	4,1
Familie/venner	1,0	1,0	1,0													1,0
<i>Endagsturister - ferie</i>	1,0	1,0														
<i>Endagsturister - forretning</i>																

	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	Storbri-		Sydkorea	Tyskland	USA	Østeuropa		Europa i	Amerika	Asien i	Andre
						tannien	Sverige				Østrig	i øvrigt				
Kommerciel turisme							2,0		7,2							
Hotel-ferie	2,0	2,3	2,4	2,6	3,2	2,6	1,6	2,3	2,4	2,2	2,7	2,1	2,2	2,6	2,3	2,5
Hotel-forretning	2,3	2,3	2,7	2,0	2,8	2,0	1,8	3,7	1,9	4,2	2,0	2,2	2,1	4,9	2,5	3,8
Feriecentre	5,6	4,5	5,1	4,0	4,1	3,4	3,2	4,2	4,5	3,6	4,2	3,9	4,7	5,5	4,3	4,3
Camping	3,5	2,8	3,6	3,0	2,7	3,3	2,2	3,0	4,0	3,4	3,0	3,5	2,9	2,6	3,0	3,0
Vandrerhjem	2,8	2,3	2,4	2,1	2,2	2,5	1,5	1,9	2,3	3,0	2,1	2,3	2,2	3,0	2,1	2,6
Lejet feriehus							6,9		9,5							10,5
Lystbåde	4,7			5,2	4,3	5,3	2,9		6,1	5,0	5,2	4,3	5,2			5,1
Andre/ældre undersøgelser																
Lejet helårsbolig	4,6	4,6	4,8	4,8	4,6	4,8	4,6	4,8	4,6	5,0	4,6	4,6	4,8	5,0	4,8	4,9
Festival																
Krydstogt																
Eget sommerhus																
Lånt sommerhus	3,9	5,8	7,6	4,3	4,7	4,7	3,6	56,5	3,0	5,7	5,9	3,7	4,5	9,9	7,1	3,6
Familie/venner	1,0						1,0		1,0							1,0
<i>Endagsturister - ferie</i>																
<i>Endagsturister - forretning</i>																

Kilder: For hotel, feriecentre, camping, vandrerhjem og lejeferiehus, Danmarks Statistik for Danmark og udlandet i alt. For lystbådehavn og nationalitetsfordeling, Turistundersøgelsen 2017. Øvrige turismeformer - se appendiks 12.

Appendiks 5. Antal ankomster 2021 (1.000)

	Udlandet i																
	I alt	Danmark	alt	Australien	Belgien og Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	Holland	Indien	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge	
Alle o.former og endagsbesøg	86.446	68.041	18.405	11	97	12	9	31	282	577	19	20	114	5	9	1.069	
Alle overnatningsformer	28.148	20.561	7.588	11	97	12	9	31	282	577	19	20	114	5	9	547	
Kommerciel turisme	14.235	10.636	3.598	2	53	2	4	21	58	205	7	14	62	2	6	174	
Hotel-ferie	4.105	3.337	768	1	20	1	2	10	23	41	4	8	25	1	4	85	
Hotel-forretning	2.690	2.207	483	1	12	1	2	8	14	38	2	4	19	1	1	41	
Feriecentre	1.006	907	99	0	3	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	9	
Camping	2.094	1.471	623	0	11	0	0	0	5	70	0	0	3	0	0	20	
Vandrerhjem	626	417	208	1	7	1	1	2	15	12	1	2	14	1	1	7	
Lejet feriehus	3.499	2.164	1.336	0	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0	0	9	
Lystbåde	215	134	81	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	
Andre/ældre undersøgelser	72.374	57.405	14.806	9	44	10	4	10	224	371	12	6	51	3	3	896	
Lejet helårsbolig	898	427	309	1	9	1	2	2	17	22	0	2	6	0	1	10	
Festival	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Krydstogt	39	0	39	1	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	
Eget feriehus	8.453	8.453	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Lånt feriehus	1.045	1.045	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Familie/venner	3.641	0	3.641	7	34	9	3	8	207	347	12	5	45	2	3	364	
Endagsturister - ferie	53.046	42.229	10.817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	522	
Endagsturister - forretning	5.252	5.252	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Storbri-															Andre lande
	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	tannien	Sverige	Sydkorea	Tyskland	USA	Østrig	Østeuropa i øvrigt	Europa i øvrigt	Amerika i øvrigt	Asien i øvrigt	
Alle o.former og endagsbesøg	291	30	6	126	98	320	5.535	1	7.580	463	36	198	265	32	66	1.101
Alle overnatningsformer	291	30	6	126	98	320	6.443	1	2.798	463	36	198	265	32	66	481
Kommerciel turisme	55	11	5	56	39	92	312	1	2.073	75	22	86	79	9	25	48
Hotel-ferie	23	5	3	21	16	43	144	1	134	50	8	37	41	3	12	4
Hotel-forretning	16	3	2	14	9	38	81	0	92	17	7	26	22	1	10	2
Feriecentre	2	0	0	2	0	1	20	0	38	1	0	1	3	0	0	0
Camping	5	0	0	12	1	2	22	0	456	1	4	4	3	0	0	2
Vandrerhjem	8	3	0	6	13	7	19	0	44	7	3	18	9	6	3	1
Lejet feriehus	0	0	0	0	0	0	11	0	1.254	0	0	0	0	0	0	36
Lystbåde	1	0	0	1	0	0	14	0	55	0	0	0	0	0	0	3
Andre/ældre undersøgelser	236	19	1	70	59	229	5.223	0	5.507	388	14	113	186	23	41	1.054
Lejet helårsbolig	7	1	0	7	7	12	10	0	134	20	3	19	8	3	3	1
Festival	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krydstogt	0	0	0	1	0	5	5	0	12	8	3	0	0	0	0	0
Eget feriehus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lånt feriehus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Familie/venner	229	18	1	61	52	212	316	0	579	360	8	93	178	20	38	432
Endagsturister - ferie	0	0	0	0	0	0	4.892	0	4.782	0	0	0	0	0	0	621
Endagsturister - forretning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Note: 0 = under 500 ankomster.

Kilder: For hotel, feriecenter, camping, vandrerhjem og lejeferiehus, Danmarks Statistik for Danmark og udlandet i alt. For lystbådehavn og nationalitetsfordeling, Turistundersøgelsen 2017. Øvrige turismeformer - se appendiks 12.

Appendiks 6. Gennemsnitlig gruppestørrelse (økonomisk rejsegruppe, antal personer)

	Udlandet i			Belgien og												
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	Holland	Indien	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Turistundersøgelsen 2017	1,5	1,6	1,5	-	-	-	-	-	-	1,5	-	-	-	-	-	1,5
Hotel-ferie	1,5	1,6	1,4	1,4	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4	1,6	-	1,3	1,3	-	1,3	1,4
Hotel-forretning	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1
Feriecentre	2,4	2,3	2,5	-	2,4	-	-	-	-	2,9	-	-	-	-	-	2,3
Camping	1,9	2,0	1,9	-	-	-	-	-	-	2,0	-	-	-	-	-	2,0
Vandrerhjem	1,3	1,6	1,2	-	-	-	-	-	1,1	1,3	-	-	1,2	-	-	1,3
Lejet feriehus	2,0	1,9	2,1	-	3,2	-	-	-	-	1,9	-	-	-	-	-	1,7
Lystbåde	1,6	1,7	1,5	-	-	-	-	-	-	2,0	-	-	-	-	-	1,4

	Andre lande															
	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	Storbri- tannien	Sverige	Sydkorea	Tyskland	USA	Østrig	Østeuropa i øvrige	Europa i øvrige	Amerika i øvrige	Asien i øvrige	Andre lande
Turistundersøgelsen 2017	-	-	-	-	-	-	1,4	-	1,9	-	-	-	-	-	-	-
Hotel-ferie	-	-	-	1,3	1,5	1,3	1,6	-	1,5	1,4	1,6	1,5	1,4	1,3	1,5	-
Hotel-forretning	1,0	-	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	-	1,0	1,1	-	1,0	1,0	1,1	1,0	-
Feriecentre	-	-	-	-	-	-	3,2	-	1,9	-	-	-	-	-	-	-
Camping	-	-	-	-	-	-	2,0	-	1,8	-	-	-	-	-	-	-
Vandrerhjem	-	-	-	-	-	1,0	1,2	-	1,2	1,1	-	-	-	-	-	-
Lejet feriehus	-	-	-	-	-	1,9	1,6	-	2,2	-	-	-	-	-	-	-
Lystbåde	-	-	-	-	-	-	1,4	-	1,6	-	-	-	-	-	-	-

Note: Rejsegrupppestørrelserne beregnet vha. turistundersøgelsen (Hotel, feriecentre, camping, vandrerhjem og lejet feriehus), såfremt der er minimum 20 obs. per nationalitet per overnatningsform.

Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017.

Appendiks 7. Turisternes døgnforbrug (kr., afrundet)

	I alt	Danmark	Udlandet i alt	Frankrig	Holland	Italien	Norge	Storbritannien	Sverige	Tyskland	USA	Asiatiske lande
Turistundersøgelsen 2017												
Hotel-ferie	2.000	1.600	2.500	2.950	2.100	2.000	3.000	2.800	2.650	1.800	3.150	2.750
Hotel-forretning	2.950	2.650	3.300	3.350	2.650	2.700	3.800	3.250	3.250	2.650	3.500	3.950
Feriecentre	850	850	850	-	650	-	1.200	-	700	650	-	-
Camping	650	650	750	-	650	-	2.000	-	750	600	-	-
Vandrerhjem	1.100	1.150	1.100	1.200	850	900	1.600	1.050	1.600	1.000	1.000	1.450
Lejet feriehus	750	800	750	-	700	-	1.600	1.050	950	650	-	-
Lystbåde	800	750	850	-	450	-	1.950	-	1.200	700	-	-

Note: Døgnforbrug kræver minimum 20 obs. per nationalitet per overnatningsform. Læs evt. mere i afsnit 3.1 om metoden bag de anvendte regionale døgnforbrug til beregning af turismeomsætning
Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017.

Appendiks 8. Gruppetøgnforbrug (kr., afrundet)

	I alt	Danmark	Udlandet i alt	Frankrig	Holland	Italien	Norge	Storbritannien	Sverige	Tyskland	USA	Asiatiske lande
Turistundersøgelsen 2017												
Hotel-ferie	3.000	2.550	3.600	4.050	3.400	2.550	4.200	3.750	4.100	2.650	4.350	4.000
Hotel-forretning	3.100	2.850	3.450	3.400	2.700	2.750	4.000	3.350	3.350	2.700	3.750	4.050
Feriecentre	2.050	2.050	2.100	-	1.950	-	2.800	-	2.300	1.150	-	-
Camping	1.300	1.250	1.450	-	1.300	-	4.000	-	1.450	1.050	-	-
Vandrerhjem	1.500	1.850	1.250	1.350	1.150	1.050	2.050	1.100	2.000	1.200	1.100	1.650
Lejet feriehus	1.550	1.500	1.550	-	1.400	-	2.750	2.000	1.500	1.500	-	-
Lystbåde	1.250	1.300	1.250	-	900	-	2.700	-	1.650	1.100	-	-

Appendiks 9. Opholdsforbrug pr. gruppe (kr., afrundet)

	I alt	Danmark	Udlandet i alt	Frankrig	Holland	Italien	Norge	Storbritannien	Sverige	Tyskland	USA	Asiatiske lande
Turistundersøgelsen 2017												
Hotel-ferie	7.150	5.750	9.050	15.250	9.900	7.800	9.200	10.950	7.600	7.200	10.500	10.250
Hotel-forretning	6.000	5.350	6.750	7.650	4.700	5.300	8.150	5.800	5.150	4.250	13.650	9.400
Feriecentre	8.000	7.700	8.700	-	14.600	-	11.300	-	6.700	5.200	-	-
Camping	6.200	6.300	6.200	-	6.350	-	17.450	-	4.900	5.050	-	-
Vandrerhjem	3.900	4.600	3.450	3.750	3.400	3.300	4.600	3.300	3.650	3.350	3.700	3.800
Lejet feriehus	10.900	7.500	13.000	-	9.150	-	14.350	15.100	6.900	13.500	-	-
Lystbåde	5.650	5.950	5.600	-	7.050	-	9.350	-	4.500	5.300	-	-

Appendiks 10. Turisternes døgnforbrug fordelt på produkter (pct. andele)

Udlandet i alt

	I alt	Hotel - ferie	Hotel - forretning	Ferie- centre	Camping	Vandrer- hjem	Lejet feriehus	Lejet Lystbåde helårsbolig	Festival	Krydstogt	Eget feriehus	Lånt feriehus	Familie/ venner	Endagsturister - ferie	Endagsturister - forretning
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Turismeprodukter	37	72	73	45	41	62	24	58	37	22	50	-	-	13	20
Overnatning	14	33	38	6	21	12	11	0	0	7	0	-	-	0	0
Restaurant	13	20	17	21	12	28	10	22	22	0	27	-	-	4	15
Lokaltransport	6	10	18	5	3	16	1	14	12	0	6	-	-	6	4
Rejse-service	1	5	0	8	1	1	0	0	0	0	0	-	-	0	0
Kultur og forlystelser	2	3	0	6	4	4	2	2	3	15	17	-	-	3	2
Lystbådehavn	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	-	-	0	0
Detailhandel	37	21	13	44	50	26	44	29	26	65	28	-	-	32	64
Føde- og drikkevarer samt tobak	17	6	4	24	19	9	20	23	7	37	7	-	-	13	45
Benzin og andet brændstof	5	2	2	9	18	2	7	1	3	20	0	-	-	3	3
Andet	14	13	7	11	13	14	16	6	16	7	22	-	-	16	17
Andre produkter	26	7	14	11	9	13	32	12	37	14	22	-	-	55	16

Danmark

	I alt	Hotel - ferie	Hotel - forretning	Ferie- centre	Camping	Vandrer- hjem	Lejet feriehus	Lejet Lystbåde helårsbolig	Festival	Krydstogt	Eget feriehus	Lånt feriehus	Familie/ venner	Endagsturister - ferie	Endagsturister - forretning
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Turismeprodukter	52	70	100	32	27	45	25	48	30	51	51	18	26	25	45
Overnatning	10	42	37	4	9	11	11	0	0	8	0	0	0	0	0
Restaurant	14	18	21	21	12	19	10	20	20	10	30	10	18	11	24
Lokaltransport	18	5	15	1	0	10	1	11	7	1	6	3	1	5	88
Rejse-service	4	2	25	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Kultur og forlystelser	7	3	1	6	5	5	3	2	3	33	15	5	7	9	21
Lystbådehavn	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	34	24	0	57	61	39	43	36	31	25	30	65	60	58	38
Føde- og drikkevarer samt tobak	15	5	0	31	34	11	25	24	8	8	8	37	31	19	6
Benzin og andet brændstof	12	9	0	12	11	15	10	2	13	13	0	10	16	25	30
Andet	8	10	0	15	16	13	8	9	10	4	22	18	14	14	3
Andre produkter	13	6	0	10	12	16	32	16	39	24	19	17	14	17	0

Appendiks 11. Officielle TSA-tabeller

TSA tabel 1. Indgående turismeforbrug (udlændinge)

(2021, mio. kr.)	Endags- turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	2.952	20.172	23.124
A.1 Turismeprodukter	771	11.369	12.139
Overnatning	0	4.603	4.603
Restaurant	546	3.780	4.326
Transport	153	1.933	2.085
Rejse-service	0	314	314
Kultur og forlystelser	72	675	746
Lystbådehavne	0	65	65
A.2 Turismeforbundne produkter	2.182	8.803	10.985
Føde- og drikkevarer samt tobak	1.486	3.499	4.985
Benzin og andet brændstof	97	1.559	1.657
Andet	599	3.745	4.343
B. Ikke-turismespecifikke produkter	536	6.967	7.503
I alt	3.488	27.139	30.627

TSA tabel 2. Indenlandsk turismeforbrug (danskere)

(2021, mio. kr.)	Endags- turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	25.678	50.570	76.248
A.1 Turismeprodukter	19.948	25.402	45.350
Overnatning	0	9.565	9.565
Restaurant	3.942	8.729	12.670
Transport	11.871	2.662	14.534
Rejse-service	983	1.973	2.956
Kultur og forlystelser	3.152	2.381	5.533
Lystbådehavne	0	93	93
A.2 Turismeforbundne produkter	5.730	25.168	30.898
Føde- og drikkevarer samt tobak	828	12.177	13.004
Benzin og andet brændstof	4.465	6.415	10.880
Andet	437	6.576	7.013
B. Ikke-turismespecifikke produkter	2.479	8.848	11.327
I alt	28.157	59.418	87.575

TSA-tabel 3. Udgående turismeforbrug

(2021, mio. kr.)	Endags-turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	-	-	-
A.1 Turismeprodukter	-	-	-
Overnatning	-	-	-
Restaurant	-	-	-
Transport	-	-	-
Rejseservice	-	-	-
Kultur og forlystelser	-	-	-
A.2 Turismeforbundne produkter	-	-	-
Føde- og drikkevarer samt tobak	-	-	-
Benzin og andet brændstof	-	-	-
Andet	-	-	-
B. Ikke-turismespecifikke produkter	-	-	-
I alt	-	-	46.802

Kilde: Danmarks Statistik, betalingsbalancens rejsepost, www.statistikbanken.dk/UHTY.

TSA tabel 4. Intern turisme (dansk + udenlandsk turismeforbrug i Danmark)

(2021, mio. kr.)	Indgående turismeforbrug (tabel 1)	Indenlandsk turismeforbrug (tabel 2)	Intern turisme (tabel1+2)
A. Turismespecifikke produkter	23.124	76.248	99.373
A.1 Turismeprodukter	12.139	45.350	57.490
Overnatning	4.603	9.565	14.168
Restaurant	4.326	12.670	16.996
Transport	2.085	14.534	16.619
Rejseservice	314	2.956	3.270
Kultur og forlystelser	746	5.533	6.279
Lystbådehavne	65	93	158
A.2 Turismeforbundne produkter	10.985	30.898	41.883
Føde- og drikkevarer samt tobak	4.985	13.004	17.989
Benzin og andet brændstof	1.657	10.880	12.537
Andet	4.343	7.013	11.357
B. Ikke-turismespecifikke produkter	7.503	11.327	18.829
I alt	30.627	87.575	118.202

TSA tabel 5. Produktion i turismespecifikke brancher

(2021, mio. kr.)	Turisme- specifikke brancher	Turisme- forbundne brancher	Andre brancher	Total indenlandsk produktion (i basispriser)
A. Turismespecifikke produkter	191.810	1.427.650	102.800	1.722.260
A.1 Turismekarakteristiske produkter	190.500	0	73.150	263.650
Overnatning ¹⁾	14.610	0	2.930	17.540
Restaurant	53.210	0	0	53.210
Transport	73.340	0	70.220	143.560
Rejse-service	7.050	0	0	7.050
Kultur og forlystelser	41.950	0	0	41.950
Lystbådehavne	340	0	0	340
A.2 Turismeforbundne produkter	1.310	1.427.650	29.650	1.458.610
Føde- og drikkevarer samt tobak	0	177.740	180	177.920
Benzin og andet brændstof	0	52.420	0	52.420
Andet	1.310	1.197.490	29.470	1.228.270
B. Ikke-turismespecifikke produkter	310.600	18.310	2.440.070	2.768.980
I alt	502.410	1.445.960	2.542.870	4.491.240
- Forbrug i produktion	337.690	828.300	1.149.490	2.315.480
Bruttoværditilvæksten i basispriser	164.720	617.660	1.393.380	2.175.760

Noter: 1 Andre branchers produktion kan tilskrives udlejning af sommerhuse, der produceres af branchen 'Ejendomsmægler, bolig og husleje'. 2 Andre branchers produktion af lokaltransport kan tilskrives biludleje, der produceres af branchen 'Erhvervsservice'.

TSA tabel 6. Udbud og efterspørgsel

	Turisme- specifikke brancher	Turisme- forbundne brancher	Andre brancher	Total indenlandsk produktion (i basispriser)	Import	Skatter og subsider	Total indenlandsk udbud (i markedspriser)	Internt turisme- forbrug (tabel 4)	Turisme- andel af udbuddet
(2021 mio. kr.)									
A. Turismespecifikke produkter	191.810	1.427.650	102.800	1.722.260	881.140	594.790	3.198.190	99.373	3,1%
A.1 Turismekarakteristiske produkter	190.500	0	73.150	263.650	39.140	15.920	318.710	57.490	18,0%
Overnatning	14.610	0	2.930	17.540	50	2.880	20.470	14.168	69,2%
Restaurant	53.210	0	0	53.210	0	10.650	63.860	16.996	26,6%
Transport	73.340	0	70.220	143.560	34.250	-3.650	174.160	16.619	9,5%
Rejseservice	7.050	0	0	7.050	0	0	7.050	3.270	46,4%
Kultur og forlystelser	41.950	0	0	41.950	4.840	5.930	52.720	6.279	11,9%
Lystbådehavne	340	0	0	340	0	110	450	158	35,0%
A.2 Turismeforbundne produkter	1.310	1.427.650	29.650	1.458.610	842.000	578.870	2.879.480	41.883	1,5%
Føde- og drikkevarer samt tobak	0	177.740	180	177.920	92.280	49.220	319.420	17.989	5,6%
Benzin og andet brændstof	0	52.420	0	52.420	102.580	28.490	183.490	12.537	6,8%
Andet	1.310	1.197.490	29.470	1.228.270	647.140	501.160	2.376.570	11.357	0,5%
B. Ikke-turismespecifikke produkter	310.600	18.310	2.440.070	2.768.980	422.640	139.300	3.330.920	18.829	0,6%
I alt	502.410	1.445.960	2.542.870	4.491.240	1.303.780	734.090	6.529.110	118.202	1,8%
- Forbrug i produktion	337.690	828.300	1.149.490	2.315.480					
Bruttoværditilvæksten i basispriser	164.720	617.660	1.393.380	2.175.760					

Noter: ¹Andre branchers produktion af overnatning kan tilskrives udlejning af sommerhuse, der produceres af branchen "Udlejning af ejendomme". ²Andre branchers produktion af transport kan tilskrives biludleje, der produceres af branchen "Erhvervs-service" samt anden transport produceret af brancherne "Vognmænd og rørtransport" og "Hjælpevirksomhed til transport".

TSA-tabel 7. Beskæftigelsen i turismespecifikke brancher, 2020

	Beskæftige (RAS)			Årsværk (NR)				
	Mænd	Kvinder	I alt	Lønmodtagere	Selvstændige	Mænd	Kvinder	I alt Begge køn
Hoteller mm.	9.207	12.472	21.679	17.771	716	7.852	10.636	18.487
Restauranter	49.198	51.006	100.204	107.529	6.350	55.912	57.967	113.879
Transport	37.184	9.842	47.026	50.891	2.649	42.335	11.205	53.540
<i>Heraf:</i>								
Regional- og fjerntog	4.390	1.485	5.875	6.046	-	4.518	1.528	6.046
S-tog, bus og taxi	21.343	4.139	25.482	20.645	2.600	19.469	3.776	23.244
Skibsfart	8.732	2.829	11.561	19.738	35	14.935	4.839	19.773
Luftfart	2.719	1.389	4.108	4.463	14	2.963	1.514	4.477
Rejse-service	2.191	3.342	5.533	5.275	237	2.182	3.329	5.511
Kultur, forlystelser og sport	29.684	30.715	60.399	56.654	5.148	30.373	31.428	61.802
I alt	127.464	107.377	234.841	238.121	15.099	137.439	115.780	253.220

Noter: Kønsfordelingen i årsværksstatistikken er baseret på RAS-statistikken (ultimo november).

Tallene for skibsfart indeholder også godstransport og ikke kun passagertransport.

Kilde: Foreløbige tal fra LINE-modellen.

OBS: 2020 tal, da 2021 tallene er udskudt til 2024

TSA-tabel 8. Turismespecifikke faste bruttoinvesteringer pr. aktiv og branche 2019, mio. kr.

Branche	I alt	Byg- ninger	Øvrige anlæg	Transport- midler	ICT-udstyr, maskiner og inventar	Intellektuelle rettigheder
Hoteller og restauranter	2.668	711	5	81	1.568	303
Rejsebureauer	243	0	0	2	44	197
Kunst, kultur og spil	5.329	309	1	11	399	4.609
Sport, forlystelsesparker og andre fritidsaktiviteter	2.299	1.006	425	73	664	131
Turisme	10.539	2.026	431	167	2.675	5.240
Dansk økonomi i alt	490.867	189.918	48.053	48.057	76.616	128.194

Kilde: Danmarks Statistik, NABK69.

TSA-tabel 9 (offentlige forbrug på turismen)

Udgives ikke.

TSA tabel 10A. Ankomster og overnatninger

(2021, 1.000)	Udenlandske turister i Danmark			Danske turister i Danmark			Danske turister i udlandet		
	Overnattende turister	Endags- rejsende	I alt	Overnattende turister	Endags- rejsende	I alt	Overnattende turister	Endags- rejsende	I alt
Ankomster	7.588	10.817	18.405	20.561	47.480	68.041	3.182	n/a	n/a
Overnatninger	36.203	-	36.203	98.392	-	98.392	26.733	-	26.733

Kilder:

Indgående og indenlandsk: Danmarks Statistik, Institut for Grænseregionsforskning og DTU (se evt. appendiks 12).

Udgående: Danmarks Statistiks 'Ferie og Forretningsrejser' FF3 og <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=46685>

*Note: Udgående overnatninger opregnet med gns. 9 overnatninger for ferierejser (mindst 4 overnatninger) og 2 overnatninger for ferierejser (under 4 overnatninger). Gns. 4 overnatninger for forretningsrejsende.

TSA tabel 10B.

Ankomster og overnatninger fordelt på transportform

Transportform (2021, 1.000)	Ankomster	Overnatninger
Fly	1.691	3.570
Søveje	1.066	4.314
Færge	946	3.838
Krydstogt	39	39
Lystbåd	81	437
Landtransport	852	11.223
Bil	243	9.417
Bil m. campingvogn/autocamper	291	1.171
Tog	265	511
Bus	46	109
Cykel og motorcykel	7	15
Andet	28	58
I alt	3.637	19.165

Noter: Dækker turister, der overnatter på hotel, feriecenter, campingplads, vandrerhjem, i feriecenter eller lejet feriehus, eller kommer hertil via lystbåd eller krydstogt.

Færgetransport indeholder også en del, der kommer i bil, autocamper mm.

Kilder: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017 og Danmarks Statistik.

TSA tabel 10C.

Kapacitet på overnatningssteder efter type

(Kapacitet 2021)	Hoteller o. l.	Campingpladser	Feriecentre	Vandrerhjem
Overnatningsstatistik¹				
Antal overnatningssteder	606	404	85	120
Kapacitet (værelser/enheder)	55.001	90.480	7.462	4.872
Kapacitet (senge/pladser)	112.797	271.440	38.198	18.627
Kapacitetsudnyttelse (værelser)	39		37	
Kapacitetsudnyttelse (senge)	30	15	26	
Små overnatningssteder²				
Antal overnatningssteder	382	55		
Kapacitet (værelser/enheder)	4.086	2.411		
Kapacitet (senge/pladser)	8.616	7.228		
Kapacitetsudnyttelse (værelser)				
Kapacitetsudnyttelse (senge)				

¹Max. kapacitet for hoteller og feriecentre med min. 40 senge og campingpladser med min. 75 enheder. Hver campingenhed har en kapacitet på 3 sovepladser.

²Hoteller o.l. med 10-39 senge og campingpladser med 10-74 campingenheder.

Kilder: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk/HOTEL6 og CAMP3 samt 'Overnatninger på mindre hoteller, campingpladser o.l.'.

TSA tabel 10D. Antal arbejdssteder 2021

Branche	Antal
<i>Overnatning</i>	
551010 Hoteller	779
551020 Konferencecentre og kursusjendomme	128
552000 Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold (inkl. vandrerhjem og feriecentre)	385
Vandrerhjem* (40+ senge eller Danhostel-medlemmer)	120
Feriecentre* (40+ senge)	85
553000 Campingpladser	394
559000 Andre overnatningsfaciliteter	25
683120 Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.	232
<i>Restaurant</i>	
561010 Restauranter	6.173
561020 Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.	3.724
562100 Event catering	988
562900 Anden restaurationsvirksomhed	1.398
563000 Cafeér, værtshuse, diskoteker mv.	2.455
<i>Transport</i>	
491000 Passagertransport med regional- eller fjern tog	110
493110 Rutebuskørsel, by- og nærtrafik	221
493120 S-togstrafik, metro og andre nærbaner	8
493200 Taxikørsel	2.912
493920 Turistkørsel og anden landpassagertransport	378
501000 Sø- og kysttransport af passagerer	102
503000 Transport af passagerer ad indre vandveje	15
511010 Ruteflyvning	42
511020 Charter- og taxifyvning	44
522130 Drift af betalingsveje, -broer og -tunneler	9
771100 Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer	265
<i>Rejse-service</i>	
791100 Rejsebureauer	199
791200 Rejsearrangører	197
799000 Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed	125
<i>Kultur og forlystelser</i>	
910200 Museer	341
910300 Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner	18
910400 Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater	54
931100 Drift af sportsanlæg	849
931900 Andre sportsaktiviteter	673
932100 Forlystelsesparker o.l.	152
932910 Lystbådehavne	86
932990 Andre forlystelser og fritidsaktiviteter	241

Kilder: Danmarks Statistik, ERHV1, HOTEL6 og CAMP3.

Appendiks 12. Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmark Statistik*	2021	Lille
Feriecenter	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2021	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik*	2021	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge og Danhostel-medlemmer	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2021	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2021	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehusstatistikken	Danmarks Statistik*	2021	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister	Cruise Copenhagen Network/WOCO	2021	Lille
Lejet helårsbolig	Kommuner	Airbnb, Booking, Expedia, Tripadvisor	Udlejningsstatistik, korrigeret for feriehusudlejning	Eurostat, bedømmelser til kommune-fordeling, BBR	2021	Medium
Eget feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark/2021-estimat	Danmarks Statistik	2005	Medium
Lånt feriehus	Amter	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen/2021-estimat	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2021	Lille
Udenlandske endagsferierejsende	National	Stikprøve	Undersøgelse/2021-estimat	Institut for Grænseregionsforskning	2003	Stor
Danske endagsferierejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2021	Medium
Dansk endagsforretningsrejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2021	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Kommuner	Stikprøve	Ferie- og Forretningsrejsende/2021-estimat	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Noter: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

Appendiks 13. Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriecenter	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Camping	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Vandrerrhjem	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Krydstogt	Krydstogts-kommuner	CCN's passager survey og VisitDenmarks beregninger	CNN/WOCO	2016	Medium
Lejet helårsbolig	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Medium
Eget feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Lånt feriehus	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Undersøgelse	Institut for Grænsforskning	2003	Stor
Danske endagsferierejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	National	Ferie- og forretningsrejsende, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2021-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

Appendiks 14. Turismebrancher og -produktafgrænsninger

14.1.1. Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusjendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Caféer, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjerntog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter- og taxifyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller*
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejse-service		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Kultur, forlystelser og sport		
90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.10	Lystbådehavne***
93.29	93.29.90	Andre forlystelser og fritidsaktiviteter

14.1.2. Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
10.11-10.92		Fremstilling af fødevarer
11.01-11.07		Fremstilling af drikkevarer
12.00	12.00.00	Fremstilling af tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.10-33.20		Fremstillingsindustrien af diverse varer
46.11-46.90		Engroshandel
47.11-47.99		Detailhandel
82.30	82.30.00	Organisering af kongresser, messer og udstillinger****

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

*Under "hjelpevirksomhed i forbindelse med transport".

**Under "udlejning og leasing".

***Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejse-service".

****Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

14.2.1. Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)

Kode i NRNR	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusjendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	Event catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caféer, værtshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebuskørsel, by og nærtrafik
T493120	Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	Sø - og kysttransport af passagerer
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunneller
T771100	Personbiludlejning
Rejse-service:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearrangører
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur, forlystelser og sport:	
T900110	Teater- og koncertvirksomhed
T910110	Biblioteker
Q910200	Museer, offentlige ikke-markeds-mæssige
S910200	Museer, offentlige salgsindtægter
T910200	Museer, markeds-mæssige
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markeds-mæssige
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Drift af egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentlige ikke-markeds-mæssige
S932100	Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

14.2.2. Turismeprodukter (turismeforbundne produkter i dansk TSA)

Detailhandel mm. (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevarerindustrien
110000-120000	Drikkevare- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Bemærkninger:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver f.eks. *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".

Appendiks 15. Turismens direkte værditilvækst ift. branchers værditilvækst

Tabellen sammenligner den direkte turismeskabte værditilvækst med værditilvæksten i en række erhverv. Sammenligningen er vist for at give et fingerpeg om turismens relative størrelse. Man skal dog være opmærksom på, at sammenligning af den turismeskabte værditilvækst med forskellige branchers værditilvækst ikke er reel, idet turisme ikke er et selvstændigt erhverv, men går på tværs. Derudover er turismens placering på listen afhængig af, hvor detaljeret brancherne grupperes.

Turismens værditilvækst sammenlignet med andre branchegrupper fordelt på nationalregnskabet's 36-gruppering 2020

	Værditilvækst		Andel	
	2019	2020	2019	2020
	mia. kr.		pct.	
I alt	2.012	2.016	100	100
Turisme	50,2	29,2	2,5	1,4
Handel	258,6	277,3	12,9	13,8
Boliger	160,0	163,5	8,0	8,1
Undervisning	121,6	122,1	6,0	6,1
Bygge og anlæg	109,9	111,1	5,5	5,5
Transport	108,0	110,8	5,4	5,5
Finansiering og forsikring	110,6	108,8	5,5	5,4
Sociale institutioner	104,6	106,9	5,2	5,3
Sundhedsvæsen	100,7	105,8	5,0	5,2
Offentlig administration, forsvar og politi	97,1	100,0	4,8	5,0
Medicinalindustri	85,5	90,3	4,3	4,5
Rådgivning mv.	85,3	86,7	4,2	4,3
Ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme	56,7	61,1	2,8	3,0
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	62,2	56,6	3,1	2,8
It- og informationstjenester	48,1	52,1	2,4	2,6
Maskinindustri	54,2	42,0	2,7	2,1
Landbrug, skovbrug og fiskeri	29,3	32,1	1,5	1,6
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	31,9	32,0	1,6	1,6
Andre serviceydelse	29,5	30,0	1,5	1,5
Forskning og udvikling	25,2	29,7	1,3	1,5
Forlag, tv og radio	27,9	27,3	1,4	1,4
Møbel- og anden industri mv.	25,8	26,4	1,3	1,3
Metalindustri	23,2	22,5	1,2	1,1
Kemisk industri	21,2	21,6	1,1	1,1
Hoteller og restauranter	33,4	21,5	1,7	1,1
Energiforsyning	24,2	21,2	1,2	1,1
Telekommunikation	20,4	21,1	1,0	1,0
Reklame og øvrige erhvervsservice	19,8	20,7	1,0	1,0
Plast-, glas- og betonindustri	19,7	20,3	1,0	1,0
Kultur og fritid	29,2	19,2	1,5	1,0
Vandforsyning og renovation	15,7	17,7	0,8	0,9

Elektronikindustri	19,4	17,5	1,0	0,9
Træ- og papirindustri, trykkerier	10,6	10,6	0,5	0,5
Råstofindvinding	19,0	10,1	0,9	0,5
Fremst. af elektrisk udstyr	8,1	7,8	0,4	0,4
Private husholdninger med ansat medhjælp	4,8	4,9	0,2	0,2
Transportmiddelindustri	4,4	4,0	0,2	0,2
Tekstil- og læderindustri	3,5	3,4	0,2	0,2
Olieraffinaderier mv.	2,3	-0,7	0,1	0,0

Kilde: Danmarks Statistiks nationalregnskab, NABP36, og VisitDenmarks egne beregninger.

Note: Tabellen indeholder tal for 2019 og 2020, da tallene for 2021 først offentliggøres i 2024. Da der for årene 2021 og 2022 vurderes større usikkerhed, særligt i beregningerne af branchefordelte forbrug i produktion, offentliggøres der kun branchefordelte tal på 10a3 grupperingen. Læs mere i Nyt-artiklen www.dst.dk/nyt/45343.

Referencer

- Danmarks Statistik (2023): [Betalingsbalancens løbende poster](#). Statistikbank.
- Danmarks Statistik (2023): [Branchefordelt nationalregnskab](#). Statistikbank.
- Danmarks Statistik (2022): [Ferie og forretningsrejser 2021](#).
- Danmarks Statistik (2023): [Firmaernes køb og salg](#). Statistikbank.
- Danmarks Statistik (2023): [Overnatninger og rejser](#). Statistikbank.
- Danmarks Statistik (2022): [Turistovernatninger på vej tilbage efter COVID-19](#).
- Danmarks Statistik (2015): [Sommerhusundersøgelsen 2014](#). Statistisk Efterretning 2015:1.
- Epinion (2019): Feriehusanalyse 2018 – undersøgelse & analyse af danske feriehusejere
- Epinion (2021): Sommerhusanalyse 2021 – opfølgende undersøgelse blandt danske sommerhusejere
- Eurostat, OECD, UNWTO og UN (2008): [Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework](#).
- Eurostat (2023): [Short-stay accommodation booked via collaborative economy platforms](#).
- Fonnesbech-Sandberg, Martin og Krag, Jeppe (2021): [Turismens økonomiske betydning i Danmark 2019](#). VisitDenmark.
- Fonnesbech-Sandberg, Martin og Jørgensen, Julie (2022): Turismens økonomiske betydning i Danmark 2020. VisitDenmark.
- Jensen, Camilla og Zhang, Jie (2016): [En introduktion til multiplikatorer indenfor området turisme og dansk praksis på området](#). Notat fra Center for Regional- og Turismeforskning. Bornholm.
- Madsen, Bjarne og Zhang, Jie (2010): [Towards a new framework for accounting and modelling the regional and local impacts of Tourism](#). *Economic Systems Research*, 22(4), 313-340.
- Rich, Robin (2018): [Mødeturismens økonomiske betydning i Danmark 2017](#). VisitDenmark.
- UN (2008): [International Recommendations for Tourism Statistics 2008](#).
- Wonderful Copenhagen Cruise Network (2017): Copenhagen Cruise Network Passenger Survey 2016.
- Zhang, Jie (2005, 2019): [Documentation on Regional Tourism Satellite Accounts in Denmark](#). AKF, CRT.
- Zhang, Jie, Madsen, Bjarne og Jensen-Butler, C. (2007): [The Regional impact of Tourism – the Case of Denmark](#), *Regional Studies*, 41 (6), 839-853.
- Zhang, Jie og Hedetoft, Anders. (2011): Tourism Satellite Accounts and Tourist Consumption Patterns in Denmark, *Økonomi og Politik*, 84 (4), 25-39.
- Zhang, Jie og Lindahl, Jonathan (2021): Ændringer i SAM-K/LINE og RTSA. CRT.